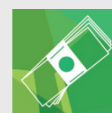


Sprawozdanie specjalne

Weryfikacja dochodu narodowego brutto na potrzeby finansowania budżetu UE

Ryzyko związane z kompilacją danych zostało co do zasady właściwie uwzględnione, ale priorytety prac weryfikacyjnych mogłyby być jaśniej określone



EUROPEJSKI
TRYBUNAŁ
OBRACHUNKOWY

Spis treści

	Punkty
Streszczenie	I-IX
Wstęp	01-26
Budżet UE i zasoby własne oparte na DNB	01-05
Obliczanie i przekazywanie zasobów własnych opartych na DNB do budżetu UE	06-09
Weryfikacja danych dotyczących DNB państw członkowskich	10-26
Zakres kontroli i podejście kontrolne	27-35
Uwagi	36-104
Jeśli chodzi o kompilację danych dotyczących DNB, Komisja skutecznie zidentyfikowała kwestie o wysokim poziomie ryzyka, ale prace weryfikacyjne dotyczące tych kwestii mogły zostać potraktowane bardziej priorytetowo	36-75
Ocena ryzyka przeprowadzona przez Eurostat pozwoliła skutecznie zidentyfikować kwestie o wysokim poziomie ryzyka	36-42
Eurostat nie wykorzystał w pełni wyników oceny ryzyka, aby przyznać priorytet weryfikacjom dotyczącym kwestii o najwyższym poziomie ryzyka	43-59
Eurostat udzielił odpowiedniego wsparcia państwom członkowskim w zakresie podejmowania działań dotyczących kwestii o wysokim poziomie ryzyka, lecz nie zareagował na problem globalizacji w odpowiednim czasie	60-75
Cykl weryfikacji DNB został zakończony zgodnie z planem, ale pewne niedociągnięcia osłabiły efektywność prac	76-104
Ogólnie rzecz biorąc, Komisja zakończyła weryfikacje zgodnie z planem i na czas poinformowała o ich wynikach	76-81
Eurostat zbadał wiele kwestii, które okazały się mieć niewielki wpływ na DNB	82-99
Niedociągnięcia w cyklu weryfikacji z uwagi na narzędzia zastosowane do dokumentowania	100-104
Wnioski i zalecenia	105-109

Załączniki

Załącznik I – Wkłady państw członkowskich do budżetu UE na 2021 r. oparte na DNB (w mld euro)

Załącznik II – Kluczowe elementy obliczeń zasobów własnych opartych na DNB

Załącznik III – Orientacyjny harmonogram cyklu weryfikacji przeprowadzanych przez Eurostat w latach 2016–2019

Załącznik IV – Wykaz kwestii przekrojowych o wysokim poziomie ryzyka

Załącznik V – Zastrzeżenia przekrojowe

Wykaz akronimów

Glosariusz

Odpowiedzi Komisji

Kalendarium

Zespół kontrolny

Streszczenie

I Zasoby własne oparte na dochodzie narodowym brutto (DNB) są głównym źródłem finansowania budżetu UE. W 2021 r. opiewały one na łączną kwotę 116 mld euro. Komisja oblicza ich wysokość jako procent rocznego DNB poszczególnych państw członkowskich (DNB jest wskaźnikiem makroekonomicznym stosowanym do pomiaru bogactwa danego państwa).

II Komisja oblicza wysokość wkładów państw członkowskich w oparciu o prognozy DNB, a następnie koryguje swoje obliczenia, gdy dostępne są dokładniejsze dane. Wszelkie korekty danych dotyczących danego państwa członkowskiego mają wpływ na wysokość wkładów pozostałych krajów. W związku z tym przepisy UE nakładają na Komisję obowiązek weryfikacji źródeł i metod wykorzystywanych przez państwa członkowskie do kompilacji danych dotyczących DNB. Weryfikacje przeprowadzane przez Urząd Statystyczny Unii Europejskiej (Eurostat) muszą zagwarantować, że wkłady z tytułu zasobów własnych opartych na DNB, jakie państwa członkowskie wpłacają do budżetu UE, są sprawiedliwe i przewidywalne, a sam proces weryfikacji powinien być racjonalny pod względem kosztów.

III Eurostat przeprowadza weryfikacje w ramach wieloletnich cykli, więc są one rozciągnięte w czasie. Obejmują szczegółową analizę danych dotyczących DNB przekazywanych przez państwa członkowskie, tak aby zapewnić ich porównywalność, wiarygodność i kompletność oraz, w efekcie, poprawność kwot wpłaconych do budżetu UE. Im dłużej trwa ten proces i im więcej kwestii wykrywa Eurostat, tym niższa jest przewidywalność wkładów państw członkowskich. W wyniku dużych korekt państwa te mogą mieć trudności z udostępnianiem dodatkowych środków.

IV W ramach niniejszej kontroli Trybunał zbadał ostatni zakończony cykl weryfikacji DNB, który odbył się w latach 2016–2019, i ocenił, czy Komisja zarządzała tym cyklem w sposób skuteczny i efektywny. Trybunał przeanalizował, czy Komisja skutecznie zidentyfikowała i ograniczyła największe zagrożenia w zakresie porównywalności, wiarygodności i kompletności danych dotyczących DNB. Kontrolerzy ocenili również, czy prace weryfikacyjne w ramach cyklu i związaną z nim wymianę informacji prowadzono terminowo i efektywnie. Trybunał wybrał moment na przeprowadzenie kontroli tak, aby zbadać zakończony cykl weryfikacji, w którym miały miejsce zmiany w podejściu Komisji. Trybunał oczekuje, że wyniki prac kontrolnych pomogą Komisji poprawić jej podejście do weryfikacji w kolejnym cyklu, rozpoczynającym się w 2025 r.

V Trybunał zgromadził dowody kontroli w oparciu o przeglądy odpowiedniej dokumentacji, dwie ankiety oraz wywiady z pracownikami Komisji i krajowych urzędów statystycznych państw członkowskich. Aby ocenić efektywność Eurostatu, Trybunał zbadał dokumentację weryfikacyjną dotyczącą sześciu państw członkowskich (Francji, Hiszpanii, Irlandii, Malty, Niderlandów i Polski).

VI Trybunał stwierdził, że ogólnie rzecz biorąc, Eurostat skutecznie wykrył kwestie o wysokim poziomie ryzyka, ale nie podjął stosownych działań we wszystkich tych kwestiach w odpowiednim czasie.

VII Trybunał ustalił, że ocena ryzyka przeprowadzona przez Eurostat była ogólnie dobrze opracowana oraz że pozwoliła ona zidentyfikować kwestie o wysokim poziomie ryzyka w przypadku wszystkich państw członkowskich. Niemniej prace dotyczące tych problemów, które mogą mieć największy wpływ na DNB, mogły zostać potraktowane bardziej priorytetowo. Ogólnie rzecz biorąc, Eurostat odpowiednio wspierał krajowe urzędy statystyczne w ich wysiłkach na rzecz rozwiązania kwestii o wysokim poziomie ryzyka, lecz, jeśli chodzi o problem globalizacji, nie zareagował w odpowiednim czasie, choć podjął w tym zakresie kilka inicjatyw.

VIII Prace w ramach cyklu weryfikacji zakończono w dużej mierze zgodnie z planem w 2019 r., a Komisja poinformowała na czas państwa członkowskie o dostosowaniach wkładów wynikających z weryfikacji DNB. Pod koniec cyklu wiele kwestii pozostawało jednak otwartych, co może mieć wpływ na wysokość wkładów państw członkowskich w przyszłości. Trybunał stwierdził, że Eurostat zbadał wiele kwestii, które okazały się mieć niewielki wpływ na DNB, oraz że wystąpiły niedociągnięcia w odniesieniu do narzędzi zastosowanych przez Eurostat do dokumentowania weryfikacji.

IX W wyniku przeprowadzonej kontroli Trybunał sformułował zalecenia, które mają pomóc Komisji (i działającemu w jej obrębie Eurostatowi):

- nadać wyższy priorytet pracom dotyczącym kwestii o wysokim poziomie ryzyka;
- poprawić terminowość wsparcia udzielanego państwom członkowskim i lepiej uzasadniać decyzje dotyczące ograniczenia okresu stosowania zastrzeżeń;
- jeszcze bardziej podnieść efektywność cyklu weryfikacji.

Wstęp

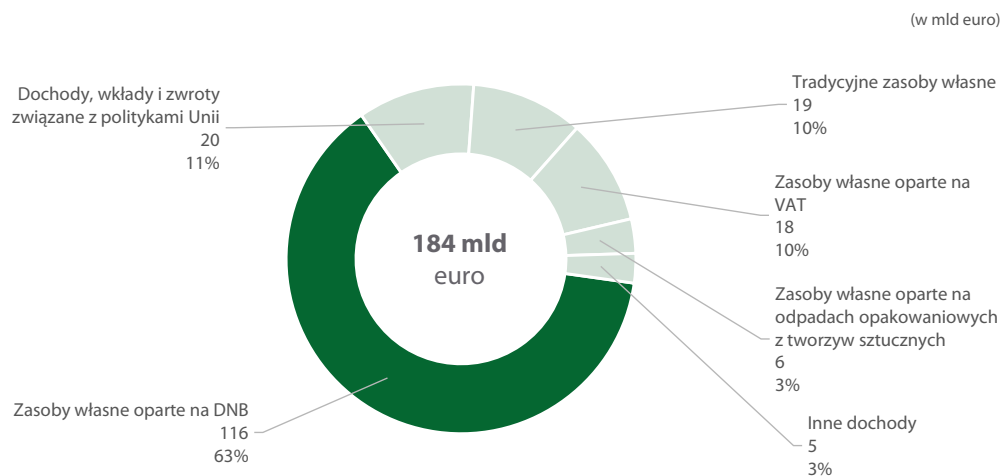
Budżet UE i zasoby własne oparte na DNB

01 Zasoby własne oparte na dochodzie narodowym brutto (DNB) są głównym źródłem finansowania budżetu UE. Oblicza się je w oparciu o DNB, będący wskaźnikiem makroekonomicznym stosowanym do pomiaru bogactwa danego państwa. Stanowią one ostatnie w kolejności źródło finansowania UE (tzw. zasoby równoważące), które ma zapewnić, by po uwzględnieniu wszystkich innych źródeł dochodów dostępne były wystarczające środki na pokrycie całości wydatków budżetowych. Oblicza się je jako odsetek rocznego DNB poszczególnych państw członkowskich, zwany także „jednolitą stawką poboru”. Na przykład w roku budżetowym 2021 zastosowano stawkę poboru na poziomie 0,84%. Aby umożliwić porównywanie danych między państwami członkowskimi, kompilacja danych dotyczących DNB musi odbywać się zgodnie z europejskim systemem rachunków narodowych i regionalnych (ESA 2010)¹.

02 Początkowo zasoby własne oparte na DNB były pobierane tylko wtedy, gdy całości wydatków nie dało się pokryć z pozostałych zasobów. Z biegiem lat stały się jednak największym źródłem dochodów budżetu UE (zob. [rys. 1](#)). Wkłady z tytułu zasobów własnych opartych na DNB wniesione przez państwa członkowskie za 2021 r. przedstawiono w [załączniku I](#).

¹ Rozporządzenie (UE) nr 549/2013.

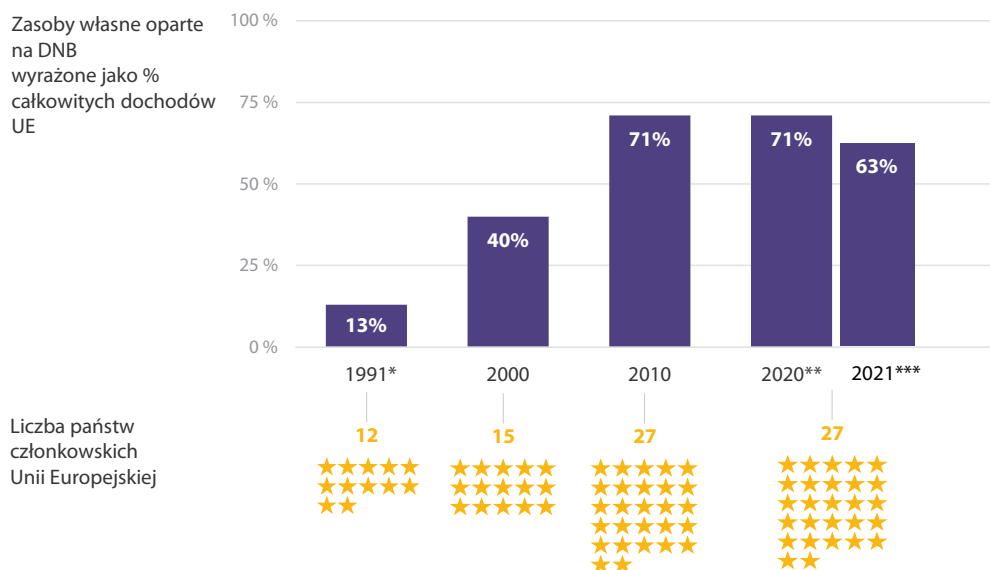
Rys. 1 – Źródła dochodów UE w 2021 r.



Uwaga: Kwota ta nie obejmuje dochodów budżetowych związanych z uruchomieniem narzędzia służącego odbudowie Next Generation EU ze względu na wyjątkowy i tymczasowy charakter tego instrumentu.

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie [skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego UE za rok budżetowy 2021](#) (s. 144), dochody budżetowe.

03 Od końca lat 90. zasoby własne oparte na DNB wzrosły trzykrotnie w ujęciu bezwzględny – z około 40 mld euro do około 120 mld euro. Z kolei w ujęciu procentowym (wyrażone jako odsetek całkowitych dochodów UE) wzrosły w tym okresie niemal dwukrotnie – z 40% do 71% w 2020 r. W 2021 r. odsetek ten wyniósł 63%, głównie w wyniku wprowadzenia nowej kategorii zasobów własnych opartych na odpadach opakowaniowych z tworzyw sztucznych niepoddawanych recyklingowi (zob. [rys. 2](#)). Wzrost wysokości tej kategorii zasobów własnych na przestrzeni lat wynikał w szczególności z przystąpienia nowych państw członkowskich, stopniowego zwiększania budżetu oraz faktu, że dochody z innych zasobów własnych nie rosły w tym samym tempie co wydatki. Ze względu na wprowadzenie nowych kategorii zasoby własne oparte na DNB mogą w najbliższej przyszłości stanowić mniejszy odsetek całkowitych dochodów UE, lecz mimo to pozostaną one głównym źródłem dochodów UE.

Rys. 2 – Wzrost zasobów własnych opartych na DNB**Uwagi:**

* Rokiem bazowym w tym przypadku był rok 1991, ponieważ zasoby własne oparte na DNB były wyjątkowo niskie w 1990 r.

** Wartość procentową za 2020 r. obliczono na podstawie całkowitych dochodów UE, z wyłączeniem dochodów związanych z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa z UE.

*** Wartość procentową za 2021 r. obliczono z wyłączeniem dochodów budżetowych powiązanych z instrumentem odbudowy Next Generation EU.

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie rocznych sprawozdań finansowych UE za lata budżetowe 1991, 2000, 2010, 2020 i 2021.

04 Zarządzanie tą kategorią zasobów własnych opiera się na dwóch głównych procesach, przy czym oba z nich wiążą się z wykorzystaniem danych statystycznych do obliczania wkładów państw członkowskich opartych na DNB. Pierwszy z nich to proces opracowania budżetu rocznego, który opiera się na *prognozowanych danych dotyczących DNB*, a drugi polega na weryfikacji *rzeczywistych danych dotyczących DNB* zgłaszanych co roku przez państwa członkowskie (zob. [załącznik II](#)).

05 Opracowaniem budżetu rocznego zajmuje się Dyrekcja Generalna ds. Budżetu Komisji Europejskiej (DG BUDG). Z kolei Urząd Statystyczny Unii Europejskiej (Eurostat) odpowiada za weryfikację danych dotyczących DNB, zarówno w ujęciu rocznym, jak i wieloletnim. Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie DNB² Eurostat powinien weryfikować porównywalność, wiarygodność i kompletność danych, uwzględniając przy tym zasadę racjonalności pod względem kosztów. Zasada ta (wcześniej zwana zasadą optymalizacji kosztów i korzyści) obejmuje ocenę potencjalnego rozmiaru i znaczenia konkretnych transakcji uwzględnionych przy kompilacji DNB, co ma pozwolić na uniknięcie przeznaczania nieproporcjonalnych zasobów przy obliczaniu nieistotnych pozycji³. Termin „transakcje” jest powszechnie stosowany w rachunkach narodowych (zob. [ramka 1](#)).

Ramka 1

Transakcje w rachunkach narodowych

Transakcja – przepływ ekonomiczny; w większości przypadków interakcja między jednostkami gospodarczymi na podstawie wzajemnego porozumienia.

Przykład: nabycie towarów od przedsiębiorstwa stanowi transakcję, która musi zostać zarejestrowana w rachunkach narodowych.

Obliczanie i przekazywanie zasobów własnych opartych na DNB do budżetu UE

06 Co roku w maju DG BUDG oblicza wkłady państw członkowskich na podstawie prognoz DNB opracowanych przez Dyrekcję Generalną ds. Gospodarczych i Finansowych (DG ECFIN) Komisji i zwraca się do państw członkowskich o wpłacenie tych wkładów w 12 miesięcznych ratach. Następnie, w lutym kolejnego roku, DG BUDG ponownie oblicza wysokość wkładów, wykorzystując w tym celu zaktualizowane dane w oparciu o weryfikacje przeprowadzone przez Eurostat. Z kolei w marcu kolejnego roku DG BUDG pobiera należne kwoty od tych państw członkowskich, które wcześniej nie wniosły swojego wkładu w wystarczającej wysokości, i rozdysponowuje je między

² Art. 5 [rozporządzenia \(UE\) 2019/516](#).

³ Art. 5 ust. 2 lit. b) [rozporządzenia \(WE, Euratom\) nr 1287/2003](#).

państwa członkowskie, które dokonały nadpłaty, proporcjonalnie do ich zaktualizowanego udziału w całkowitym DNB UE⁴.

07 Dane dotyczące DNB opierają się na szacunkach, które są przez kilka lat doprecyzowywane, zanim osiągnięty zostanie oczekiwany poziom dokładności. W związku z tym przepisy unijne dotyczące obliczania zasobów własnych przewidują możliwość korekty szacunków dotyczących roku budżetowego „N” do 30 listopada roku „N+4”. Okres korekty danych może zostać przedłużony, jeżeli Komisja lub państwo członkowskie uzna, że jakość danych dotyczących DNB wymaga poprawy⁵. Odbywa się to poprzez zgłaszanie tzw. zastrzeżeń do danych dotyczących DNB.

08 Ponieważ zasoby własne oparte na DNB są zasobami równoważącymi, zawyżenie lub zniżenie danych dotyczących DNB w odniesieniu do jednego państwa członkowskiego nie ma wpływu na łączną kwotę pobraną jako dochód UE. Takie zawyżenie lub zniżenie sprawia jednak, że wkłady innych państw członkowskich pozostaną zbyt niskie lub zbyt wysokie do czasu, aż problem zostanie wykryty i skorygowany. Im dłużej trwa okres, w którym możliwe jest dokonywanie zmian w danych dotyczących DNB, i im więcej zostanie zgłoszonych zastrzeżeń, tym niższa jest przewidywalność wkładów państw członkowskich.

09 W przeszłości państwa członkowskie miały problemy z udostępnianiem dużych kwot na poczet zasobów własnych opartych na DNB w krótkim czasie. Na przykład w 2014 r. korekty danych dotyczących DNB doprowadziły do bezprecedensowego poziomu dostosowań wkładów państw członkowskich, w kwocie niemal 10 mld euro, przy czym korekty dotyczyły poszczególnych państw członkowskich w różnym stopniu. Zjednoczone Królestwo musiało uzupełnić swój podstawowy wkład do budżetu UE o 2,1 mld euro, co stanowiło 21% całkowitego wkładu tego państwa przewidzianego w budżecie tego roku.

⁴ Art. 10b ust. 5 [rozporządzenia \(UE, Euratom\) nr 609/2014](#).

⁵ Art. 10b ust. 4 [rozporządzenia \(UE, Euratom\) nr 609/2014](#).

Weryfikacja danych dotyczących DNB państw członkowskich

10 Za zestawianie danych dotyczących DNB odpowiadają krajowe urzędy statystyczne państw członkowskich⁶. Dostarczają one Eurostatowi tzw. wykaz DNB wyszczególniający źródła i metody wykorzystywane do tworzenia DNB i jego składników (zob. [ramka 2](#)) zgodnie z ESA 2010.

Ramka 2

Składniki DNB

Składnik DNB: każdy z elementów DNB.

Przykład: koszty związane z zatrudnieniem (jeden z głównych składników DNB), definiowane jako pełne wynagrodzenie, pieniężne lub w naturze, za pracę wykonaną w okresie księgowym, do zapłacenia przez pracodawcę na rzecz pracownika. Można rozbić je na:

- wynagrodzenia,
- składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców.

11 Przeprowadzana przez Eurostat weryfikacja polega na analizie danych dotyczących DNB wykorzystywanych na potrzeby obliczenia zasobów własnych. Składają się na nią dwa główne podprocesy:

- roczna weryfikacja danych dotyczących DNB i zmian w źródłach i metodach zgłoszonych przez państwa członkowskie w kwestionariuszach DNB oraz sprawozdaniach dotyczących jakości;
- wieloletnia weryfikacja (w ramach tzw. cyklu weryfikacji) źródeł i metod statystycznych wykorzystywanych do obliczania DNB, które są opisane w wykazach DNB poszczególnych państw członkowskich.

12 W procesie weryfikacji danych Eurostat wspomaga grupa ekspertów ds. DNB. Składa się ona z przedstawicieli wszystkich państw członkowskich pod przewodnictwem przedstawiciela Komisji. Grupa ta doradza Komisji w kwestiach porównywalności, wiarygodności i kompletności obliczeń DNB i wyraża opinie na ten temat. Ponadto analizuje ona kwestie dotyczące wdrażania rozporządzenia w sprawie

⁶ Art. 2 ust. 2 [rozporządzenia \(UE\) 2019/516](#).

DNB i wydaje coroczne opinie na temat adekwatności danych dotyczących DNB przekazywanych przez państwa członkowskie na potrzeby obliczania zasobów własnych. Do 2019 r. zadania grupy ekspertów ds. DNB wykonywał Komitet DNB.

Weryfikacja roczna

13 Każdego roku Eurostat sprawdza dane z rachunków narodowych zgłoszone przez państwa członkowskie w kwestionariuszach DNB. Kwestionariusze te zawierają dane dotyczące DNB za okres kilku lat w układzie tabelarycznym. Weryfikacja danych obejmuje m.in. sprawdzenie poprawności obliczeń i poprawności pod względem formalnym, spójności danych w czasie i spójności z opublikowanymi danymi. Eurostat sprawdza również zmiany w źródłach i metodach wykorzystywanych do kompilacji DNB, które są opisane w sprawozdaniach dotyczących jakości. Na podstawie wyników weryfikacji rocznej grupa ekspertów ds. DNB wydaje formalną opinię na temat wykorzystania danych na potrzeby obliczania zasobów własnych.

Weryfikacja wieloletnia

14 Przeprowadzana przez Eurostat weryfikacja wieloletnia dotyczy przede wszystkim wykazów DNB, które są kompleksowymi dokumentami opisującymi źródła i metody statystyczne wykorzystywane do zestawiania danych dotyczących DNB na przestrzeni kilku lat. Weryfikacja ta polega na szczegółowej i zestandaryzowanej analizie procedur zestawiania danych dotyczących DNB, tak aby zapewnić ich porównywalność, wiarygodność i kompletność. Takie analizy Eurostat prowadzi w trwających kilka lat (zazwyczaj cztery lub pięć lat) cyklach weryfikacji. Na podstawie wyników wieloletniej weryfikacji grupa ekspertów wydaje co roku opinię na temat jakości danych dotyczących DNB.

15 Ostatni zakończony wieloletni cykl weryfikacji, tj. cykl 2016–2019, Eurostat rozpoczął w 2016 r. Przed końcem 2019 r. zakończono prace w odniesieniu do wszystkich państw członkowskich z wyjątkiem Francji, w przypadku której weryfikacje trwały do 2021 r. ze względu na późne przekazanie wykazu DNB⁷. DG BUDG formalnie zamknęła cykl weryfikacji w kwietniu 2020 r. Weryfikacje przeprowadzone w cyklu 2016–2019 objęły źródła i metody wykorzystywane przez państwa członkowskie do zestawiania danych dotyczących DNB począwszy od 2010 r.

16 Zgłoszenie zastrzeżeń (zob. pkt 07) oznacza, że odnośne dane dotyczące DNB nie są uznane za ostateczne do czasu, aż problemy stwierdzone w toku weryfikacji Eurostatu zostaną wyeliminowane. Może to zająć kilka lat, co w wielu przypadkach

⁷ Zob. sprawozdania roczne za rok 2018, 2019 i 2020, odpowiednio pkt 4.18, 3.21 i 3.9.

wykracza poza formalną datę zamknięcia cyklu weryfikacji, a tym samym wpływa na przewidywalność wysokości wkładów poszczególnych państw członkowskich. Z tego względu tak ważne jest skuteczne ukierunkowanie weryfikacji na najważniejsze problematyczne kwestie i jak najszybsze zamknięcie cyklu weryfikacji.

17 W 2013 r. Trybunał opublikował sprawozdanie specjalne⁸ z kontroli wykonania zadań dotyczącej poprzedniego cyklu weryfikacji, tj. cyklu 2007–2012. W sprawozdaniu stwierdzono, że wieloletni cykl weryfikacji był tylko częściowo skuteczny, ponieważ Eurostat nie zaplanował odpowiednio swoich prac, nie nadał im właściwych priorytetów ani nie zastosował spójnego podejścia w odniesieniu do wszystkich państw członkowskich. Zgodnie z zaleceniami Trybunału oraz w celu zastosowania zasady racjonalności pod względem kosztów Eurostat wprowadził dwie zasadnicze zmiany w swoim podejściu do weryfikacji w cyklu 2016–2019:

- przeprowadził ocenę ryzyka w celu ustalenia priorytetów;
- wyznaczył próg istotności, tak by ukierunkować działania weryfikacyjne i zgłaszać zastrzeżenia wyłącznie w przypadku kwestii o istotnym wpływie.

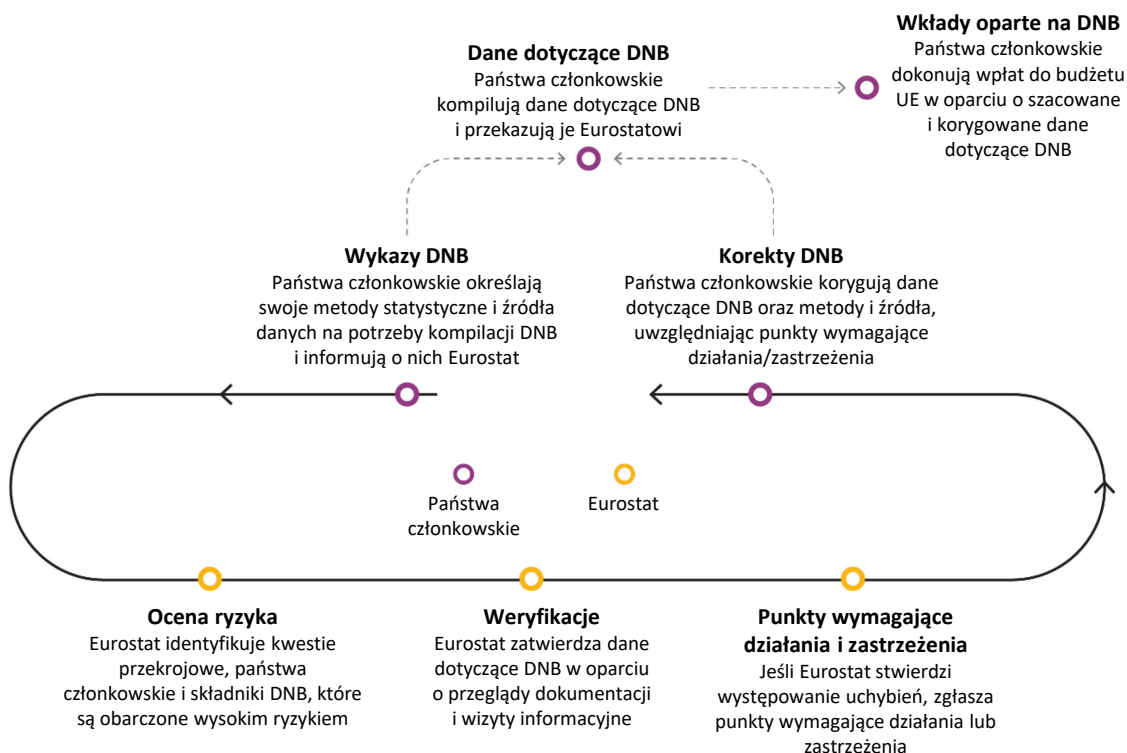
18 Cykl weryfikacji 2016–2019 rozpoczął się wraz z przedłożeniem wykazów DNB pod koniec marca 2016 r. Co istotne, w cyklu tym wprowadzono nowe standardy rachunkowości (ESA 2010), które przewidują kilka zmian w porównaniu z poprzednio obowiązującymi (ESA 95⁹). W rezultacie Eurostat musiał podjąć dodatkowe działania w celu analizy wdrożenia nowego systemu w państwach członkowskich.

19 Kolejne etapy cyklu weryfikacji obejmowały ocenę ryzyka i weryfikacje w formie kontroli dokumentacji z wykorzystaniem kwestionariusza oceny wykazów DNB, a także wizyty informacyjne w państwach członkowskich. W wyniku weryfikacji zgłoszono punkty wymagające działania i zastrzeżenia mające wpływ na dane dotyczące DNB. Na [rys. 3](#) przedstawiono główne elementy cyklu weryfikacji 2016–2019, a jego orientacyjny harmonogram wskazano w [załączniku III](#).

⁸ [Sprawozdanie specjalne 11/2013](#) pt. „Jak uzyskać wiarygodne dane dotyczące dochodu narodowego brutto – bardziej usystematyzowane i lepiej ukierunkowane podejście zwiększyłoby skuteczność weryfikacji przeprowadzanych przez Komisję w tym zakresie”.

⁹ [Rozporządzenie \(WE\) nr 2223/96](#).

Rys. 3 – Główne elementy cyklu weryfikacji 2016–2019



Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie dokumentów Eurostatu opisujących podejście do weryfikacji.

20 Trzy główne produkty przeprowadzonej przez Eurostat oceny ryzyka to:

- o wykaz kwestii przekrojowych o wysokim poziomie ryzyka (zob. [załącznik IV](#)), które należy poddać weryfikacji we wszystkich państwach członkowskich metodą porównania z pozostałymi państwami; m.in. są to takie kwestie jak globalizacja (zob. [ramka 3](#)), eksport i import oraz usługi finansowe;
- o rating ryzyka dla poszczególnych państw członkowskich, na podstawie którego ustala się kolejność i zakres weryfikacji;
- o zbiór konkretnych obszarów kompilacji danych dotyczących DNB, które wiążą się z wysokim ryzykiem. Spośród nich wybiera się obszary do bezpośredniej weryfikacji w każdym państwie członkowskim, co pozwala prześledzić ścieżkę weryfikacji od wybranego składnika DNB do danych źródłowych i sprawdzić kluczowe szacunki liczbowe, na podstawie których obliczono DNB.

Ramka 3

Wyzwania związane z globalizacją w rachunkach narodowych

Jednym z problemów przekrojowych, na który zwrócił uwagę Eurostat, jest sposób ujęcia wpływu globalizacji w rachunkach narodowych. Stanowi on poważne wyzwanie dla statystyków. Globalizacja wiąże się ze wzrostem zintegrowania gospodarek na całym świecie, w szczególności za sprawą transgranicznego przepływu towarów, usług i kapitału.

21 W wyniku przeprowadzonych prac weryfikacyjnych Komisja zgłasza punkty wymagające działania (określone przez Eurostat) i zastrzeżenia (ustanawiane przez DG BUDG na podstawie wniosku technicznego Eurostatu). Punkty wymagające działania skierowane do krajowych urzędów statystycznych dotyczą kwestii wymagających ewentualnych zmian metodycznych lub korekty błędów popełnianych przy kompilacji danych (punkty wymagające działania „A”) lub wymagających wyjaśnienia, korekty lub uzupełnienia informacji zawartych w wykazie DNB (punkty wymagające działania „B”).

22 Eurostat przekształca punkty wymagające działania „A” w zastrzeżenia, jeżeli uzna, że mogą one mieć istotny wpływ (ponad 0,1% DNB) i nie zostały uwzględnione przez państwa członkowskie przed upływem wskazanego terminu. Zazwyczaj odbywa się to pod koniec cyklu weryfikacji.

23 Zastrzeżenia pozwalają państwom członkowskim skorygować ich dane dotyczące DNB po upływie określonego przepisami terminu czterech lat (zob. pkt 07). Zastrzeżenia dzielą się na dwa główne rodzaje:

- zastrzeżenia ogólne, które dotyczą kompilacji wszystkich składników DNB danego państwa członkowskiego;
- zastrzeżenia szczegółowe, które dotyczą bądź określonego aspektu obliczania DNB (zastrzeżenia dotyczące konkretnych transakcji), bądź kwestii wymagających porównania rozwiązań przyjętych przez poszczególne państwa członkowskie (zastrzeżenia przekrojowe). Komisja stosuje również zastrzeżenia dotyczące poszczególnych procesów, co ma umożliwić dokonywanie zmian w danych dotyczących DNB po upływie określonego przepisami terminu czterech lat, do czasu zakończenia weryfikacji wieloletniej.

24 Zarówno punkty wymagające działania, jak i zastrzeżenia mogą skutkować wprowadzeniem korekt w danych dotyczących DNB państw członkowskich. Korekty te służą zwiększeniu poprawności danych, jeżeli na podstawie źródeł danych dostępne są nowe informacje, lub wprowadzeniu usprawnień metodycznych¹⁰. Co kilka lat państwa dokonują istotnej korekty swoich rachunków narodowych, tzw. rewizji głównej lub benchmarkingowej, aby uwzględnić nowe źródła danych i istotne zmiany w metodach statystycznych¹¹.

25 Rewizje główne mają wpływ na dane zgłaszane na potrzeby obliczania DNB, PKB i kilku innych wskaźników makroekonomicznych przez wiele lat. Aby zapewnić, by zmiany we wszystkich dziedzinach statystycznych i państwach, a także na poziomie UE wprowadzane były w skoordynowany i spójny sposób, w 2012 r. wprowadzono zharmonizowaną europejską politykę korygowania danych. Jednym z zaleceń tej polityki było przeprowadzanie skoordynowanych rewizji głównych co pięć lat, począwszy od 2014 r. Następną rewizja główna powinna odbyć się w 2024 r.

26 Weryfikacje dokonywane przez Eurostat mają wpływ na harmonogram rewizji głównych, które z kolei mają wpływ na moment rozpoczęcia kolejnego cyklu weryfikacji, ponieważ ustala się go na podstawie zaktualizowanych wykazów DNB po przeprowadzonych rewizjach. Aby państwa członkowskie mogły uwzględnić odpowiednie informacje dotyczące punktów wymagających działania zgłoszonych przez Eurostat przy zestawianiu swoich rachunków narodowych, informacje te muszą trafić do państw członkowskich na co najmniej rok przed przeprowadzeniem rewizji głównych. Terminowe zgłoszenie punktów wymagających działania jest uzależnione od terminowego przedłożenia wykazów DNB przez państwa członkowskie, a także od efektywności cyklu weryfikacji.

¹⁰ Wdrożenie ESA 2010.

¹¹ „A Harmonised European Revision Policy for Macroeconomic Statistics”, Komitet ds. Statystyki Walutowej, Finansowej i Bilansu Płatniczego.

Zakres kontroli i podejście kontrolne

27 Niniejsza kontrola wykonania zadań obejmuje cykl weryfikacji danych dotyczących DNB na potrzeby obliczania zasobów własnych, który odbył się w latach 2016–2019. Trybunał wybrał ten temat, ponieważ zasoby własne oparte na DNB są największym źródłem dochodów UE i należy zapewnić, aby wkłady państw członkowskich na poczet tych zasobów były sprawiedliwe i przewidywalne, zgodnie z zasadą racjonalności pod względem kosztów.

28 Trybunał wybrał moment na przeprowadzenie kontroli tak, aby zbadać zakończony cykl weryfikacji, w którym miały miejsce dwie ważne zmiany w podejściu Komisji (dotyczące oceny ryzyka i progu istotności). Trybunał oczekuje, że wyniki prac kontrolnych pomogą Komisji poprawić jej podejście do weryfikacji w kolejnym cyklu, rozpoczynającym się w 2025 r.

29 Główne pytanie kontrolne Trybunału dotyczyło tego, czy Komisja zarządzała cyklem weryfikacji 2016–2019 w sposób skuteczny i efektywny. W pierwszej części sprawozdania Trybunał przeanalizował skuteczność przeprowadzonej przez Komisję oceny ryzyka i jej działań mających na celu ograniczenie największych zagrożeń dla porównywalności, wiarygodności i kompletności danych dotyczących DNB. W drugiej części Trybunał ocenił, czy prace weryfikacyjne w ramach cyklu i przekazywanie informacji o jego wynikach prowadzono terminowo i efektywnie.

30 Kontrola objęła systemy zarządzania i kontroli stosowane przez Komisję do weryfikacji i oceny danych dotyczących DNB przekazywanych przez państwa członkowskie na potrzeby obliczania zasobów własnych. W szczególności Trybunał zbadał adekwatność modelu weryfikacji przyjętego przez Eurostat dla cyklu weryfikacji 2016–2019. Kontrolerzy przeprowadzili prace na poziomie Komisji, koncentrując się na działaniach Eurostatu w ramach cyklu weryfikacji 2016–2019 do stycznia 2022 r.

31 Trybunał zgromadził dowody kontroli w oparciu o przeglądy odpowiedniej dokumentacji (procedur, wytycznych, dokumentacji weryfikacyjnej itp.). Przegląd dokumentacji weryfikacyjnej Eurostatu objął próbę sześciu państw członkowskich (Francja, Hiszpania, Irlandia, Malta, Niderlandy i Polska). Trybunał wybrał te kraje ze względu na zróżnicowanie, jeśli chodzi o: wielkość wkładów opartych na DNB; liczbę zastrzeżeń i punktów wymagających działania; kategorie ryzyka określone przez Eurostat (niskie, średnie i wysokie); urzędników Eurostatu odpowiedzialnych za weryfikację; oraz rozmieszczenie geograficzne.

32 Trybunał przeprowadził również wywiady z przedstawicielami DG BUDG i działu Eurostatu odpowiedzialnego za prace weryfikacyjne, innymi działami zaangażowanymi w powiązane działania dotyczące rachunków narodowych oraz ekspertami w dziedzinie statystyki z krajowych urzędów statystycznych z sześciu wybranych państw członkowskich.

33 Trybunał uzupełnił powyższe źródła dowodów o ankietę skierowaną do 28 krajowych urzędów statystycznych (wskaźnik odpowiedzi 93% – 26 respondentów) oraz do 28 organów krajowych odpowiedzialnych za udostępnianie zasobów własnych do budżetu UE we wszystkich państwach członkowskich (wskaźnik odpowiedzi 36% – 10 respondentów). Celem ankiet było uzyskanie opinii respondentów na temat sposobu, w jaki Komisja zarządza cyklem weryfikacji, oraz na temat procesu informowania o dostosowaniach budżetowych dokonywanych w następstwie korekt danych dotyczących DNB.

34 Trybunał nie oceniał bezpośrednio jakości źródeł ani metod wykorzystywanych do obliczania DNB. Skonsultował się jednak w konkretnych kwestiach, takich jak potencjalny wpływ punktów wymagających działania na DNB, z dwoma niezależnymi ekspertami oraz dokonał przeglądu kilku publikacji dotyczących tematów związanych z rachunkami narodowymi (w szczególności w zakresie globalizacji i stosowania progu istotności do weryfikacji jakości danych statystycznych).

35 Jeżeli Trybunał nie stwierdza wyraźnie, że odnosi się do sześciu wybranych państw członkowskich, sformułowane ustalenia dotyczą wszystkich państw członkowskich objętych cyklem weryfikacji 2016–2019.

Uwagi

Jeśli chodzi o kompilację danych dotyczących DNB, Komisja skutecznie zidentyfikowała kwestie o wysokim poziomie ryzyka, ale prace weryfikacyjne dotyczące tych kwestii mogły zostać potraktowane bardziej priorytetowo

Ocena ryzyka przeprowadzona przez Eurostat pozwoliła skutecznie zidentyfikować kwestie o wysokim poziomie ryzyka

36 Aby dokonywane przez Eurostat weryfikacje były skuteczne, powinny być one (a co za tym idzie – także działania krajowych urzędów statystycznych na rzecz poprawy jakości danych dotyczących DNB) ukierunkowane na kwestie, które z dużym prawdopodobieństwem mogą mieć istotny wpływ („kwestie o wysokim poziomie ryzyka”). Ukierunkowanie działań pozwala przyznać pierwszeństwo takim istotnym kwestiom. Z tego względu w sprawozdaniu z 2013 r. Trybunał zalecił Eurostatowi wprowadzenie modelu oceny ryzyka, który umożliwiałby ustalanie, jakie kwestie należy poddać bardziej szczegółowej kontroli¹².

37 Trybunał zbadał model oceny ryzyka Eurostatu oraz sposób, w jaki Eurostat zastosował ten model w cyklu weryfikacji 2016–2019 do zidentyfikowania kwestii przekrojowych, państw członkowskich i składników DNB o wysokim poziomie ryzyka.

38 Trybunał stwierdził, że Eurostat opracował i wdrożył usystematyzowaną i sformalizowaną procedurę oceny ryzyka na potrzeby cyklu weryfikacji 2016–2019 z wykorzystaniem odpowiednich kryteriów. Kryteria te uwzględniały konkretne czynniki ryzyka związane z kompilacją rachunków narodowych przez państwa członkowskie oraz względną wielkość odnośnych składników DNB, zgodnie z zaleceniem Trybunału. W kryteriach zastosowanych do zidentyfikowania kwestii przekrojowych i wyboru obszarów podlegających bezpośredniej weryfikacji uwzględniono zarówno prawdopodobieństwo wystąpienia, jak i wpływ tych czynników ryzyka.

¹² Zalecenie 4 w [sprawozdaniu specjalnym 11/2013](#).

39 Zgodnie z planem, na początku cyklu weryfikacji, w 2016 r., Eurostat zidentyfikował 18 kwestii przekrojowych o wysokim poziomie ryzyka (zob. [załącznik IV](#)). Eurostat przyporządkował też poszczególne państwa członkowskie do trzech kategorii ryzyka (siedem państw otrzymało kategorię wysokiego ryzyka, dziewięć – średniego ryzyka i 12 – niskiego ryzyka). Od przypisanej kategorii ryzyka zależała minimalna liczba bezpośrednich weryfikacji w każdym państwie członkowskim. Eurostat przeprowadził również i zaktualizował ocenę ryzyka, na podstawie której wybrano obszary do bezpośredniej weryfikacji.

40 Aby sprawdzić, czy Eurostat zidentyfikował wszystkie kwestie przekrojowe o wysokim poziomie ryzyka, Trybunał porównał dane dotyczące DNB za lata 2010–2019 opublikowane na szczeblu krajowym z danymi dotyczącymi DNB wykorzystanymi do celów obliczenia zasobów własnych. Trybunał wybrał dane z tych lat, ponieważ był to okres objęty cyklem weryfikacji 2016–2019. Przeprowadzenie tego porównania pozwoliło Trybunałowi ustalić, czy państwa członkowskie wykryły istotne problematyczne kwestie (wymagające korekty danych DNB), które nie zostały zidentyfikowane w ocenie ryzyka przeprowadzonej przez Eurostat. Trybunał nie stwierdził takich przypadków.

41 Eurostat przedstawił Komitetowi DNB swój model oceny ryzyka wraz z wykazem zidentyfikowanych kwestii przekrojowych oraz klasyfikacją ryzyka dla poszczególnych państw członkowskich. Komitet DNB wyraził zgodę na zastosowanie tego modelu i zaakceptował jego wyniki. Po zakończeniu cyklu weryfikacji prawie wszyscy respondenci (96%) z ramienia krajowych urzędów statystycznych biorący udział w ankiecie Trybunału, uznali, że Eurostat prawidłowo zidentyfikował większość lub wszystkie kwestie przekrojowe o wysokim poziomie ryzyka.

42 Powyższe fakty (pkt [40](#) i [41](#)) wskazują, że Eurostat uwzględnił w swojej ocenie wszystkie istotne kwestie o wysokim poziomie ryzyka. Odpowiednia identyfikacja obszarów obarczonych ryzykiem stanowiła dobrą podstawę do planowania i ustalania priorytetów dalszych prac weryfikacyjnych Eurostatu oraz do skutecznego ograniczania ryzyka.

Eurostat nie wykorzystał w pełni wyników oceny ryzyka, aby przyznać priorytet weryfikacjom dotyczącym kwestii o najwyższym poziomie ryzyka

43 Trybunał zbadał, czy Eurostat przeprowadził weryfikacje zgodnie z wynikami swojej oceny ryzyka oraz czy zgodnie z planem priorytetowo potraktował kwestie

o wyższym poziomie ryzyka. Trybunał oczekiwał, że Eurostat najpierw przeprowadzi weryfikacje dotyczące kwestii (lub państw członkowskich) o wyższym poziomie ryzyka, zanim zbada kwestie (lub państwa członkowskie) o niższym poziomie ryzyka. Oczekiwał również, że w trakcie cyklu przeprowadzonych zostanie więcej prac w odniesieniu do kwestii o wysokim poziomie ryzyka niż w przypadku kwestii o średnim lub niskim poziomie ryzyka. Takie podejście dałoby państwom członkowskim więcej czasu na podjęcie działań w zakresie kwestii o wyższym poziomie ryzyka przed zamknięciem cyklu weryfikacji. Mogłoby to zmniejszyć liczbę zastrzeżeń dotyczących tych kwestii, a tym samym zwiększyć przewidywalność wysokości wkładów państw członkowskich do budżetu UE.

Ustalanie priorytetów w odniesieniu do kwestii przekrojowych

44 W 2017 r. Eurostat wykorzystał informacje zgromadzone w ramach wstępnych weryfikacji do ponownej oceny poziomu ryzyka i oszacowania potencjalnego wpływu 18 kwestii przekrojowych, które zidentyfikował w 2016 r. (zob. pkt 39). W wyniku tej analizy Eurostat wykreślił z wykazu tych kwestii dwie z nich i ograniczył zakres zaplanowanych prac w odniesieniu do trzech innych kwestii, które uznał za obciążone niższym poziomem ryzyka. Jeżeli chodzi o pozostałe 13 kwestii, Eurostat potwierdził, że nadal mają one wysoki priorytet. Potencjalny wpływ czterech z nich ocenił jako „bardzo wysoki”, a pozostałych dziewięciu – jako „wysoki”.

45 Zgodnie z planem Eurostat dokonał porównań między państwami w odniesieniu do kwestii przekrojowych o wysokim poziomie ryzyka. Przeanalizował w tym celu wykazy DNB, a w niektórych przypadkach przesłał kwestionariusze do krajowych urzędów statystycznych. W przypadku trzech kwestii o niższym priorytecie Eurostat ograniczył swoje weryfikacje do analizy informacji z wykazów DNB i przygotował mniejszą liczbę sprawozdań z postępów prac niż w przypadku innych kwestii. Pozostałym 13 kwestiom przekrojowym nie nadano wyraźnych priorytetów, mimo że Eurostat uznał, że cztery z nich są obciążone wyższym ryzykiem niż pozostałe.

46 Trybunał przeanalizował wpływ punktów wymagających działania „A” zgłoszonych przez Eurostat w odniesieniu do kwestii przekrojowych dla sześciu państw członkowskich objętych niniejszą kontrolą, aby zweryfikować, czy potencjalny wpływ oszacowany w ocenie Eurostatu urzeczywistnił się w tych państwach członkowskich. Kontrolerzy Trybunału wzięli również pod uwagę punkty wymagające działania przekształcone w zastrzeżenia, w przypadkach gdy były dostępne informacje na temat ich wpływu. Punkty wymagające działania przeanalizowane przez Trybunał stanowiły jedną czwartą wszystkich punktów wymagających działania „A” zgłoszonych w odniesieniu do kwestii przekrojowych, co świadczy o ich dużym znaczeniu.

47 Trybunał stwierdził, że Eurostat zgłosił punkty wymagające działania „A” w 14 z 18 kwestii przekrojowych. Analiza Trybunału wykazała, że wysoki lub bardzo wysoki potencjalny wpływ, którego oczekiwał Eurostat, urzeczywistnił się tylko w odniesieniu do jednej kwestii przekrojowej (usługi mieszkaniowe). Wpływ ten wyniósł średnio 0,39% DNB w sześciu państwach członkowskich objętych kontrolą. Punkty wymagające działania zgłoszone dla pozostałych 13 kwestii o wysokim poziomie ryzyka miały stosunkowo niewielki wpływ (średnio 0,08% DNB). Ponadto 27% krajowych urzędów statystycznych, które wzięły udział w ankiecie Trybunału, zauważyło, że niektóre kwestie przekrojowe nie były istotne dla wszystkich państw członkowskich lub miały jedynie niewielki wpływ na ich dane dotyczące DNB. Do niektórych z tych kwestii zgłoszono jednak szczegółowe lub przekrojowe zastrzeżenia, co może istotnie wpłynąć na termin zakończenia trwających prac.

48 Potencjalny wpływ danej kwestii trudno jest oszacować przed rozpoczęciem prac weryfikacyjnych. Eurostat jest w stanie lepiej go ocenić w trakcie cyklu, w miarę jak analiza wykazów DNB dostarcza większej ilości informacji. Eurostat nie wykorzystał jednak tych informacji do dalszego określenia priorytetów swoich prac.

Ustalanie priorytetów w oparciu o poziom ryzyka poszczególnych państw członkowskich

49 Jak zauważono w pkt **20**, Eurostat planował ustalić priorytety działań weryfikacyjnych w oparciu o poziom ryzyka poszczególnych państw członkowskich. Ustalanie priorytetów miało odbywać się w ramach portfolio państw członkowskich przydzielonego danemu urzędnikowi. Trybunał oczekiwał zatem, że w pierwszej części cyklu weryfikacji Eurostat skoncentruje swoje weryfikacje na państwach członkowskich o wysokim i średnim poziomie ryzyka, a weryfikacje dotyczące państw członkowskich o niskim poziomie ryzyka pozostawi do wykonania w późniejszej części cyklu (zob. [załącznik III](#)).

50 Aby ustalić, czy urzędnicy priorytetowo potraktowali państwa członkowskie o wyższym poziomie ryzyka, Trybunał zbadał kolejność, w jakiej zgłaszali oni punkty wymagające działania na podstawie dokonywanych przez nich weryfikacji. Zgłaszanie punktów wymagających działania jest kluczowym momentem w cyklu weryfikacji, ponieważ to wtedy Eurostat powiadamia państwa członkowskie o zidentyfikowanych problemach, a państwa mogą rozpocząć prace nad ich rozwiązaniem. Trybunał pominął punkty wymagające działania dotyczące kwestii przekrojowych, ponieważ niektóre z nich mogły zostać zgłoszone na późniejszym etapie cyklu weryfikacji ze względu na potrzebę porównania różnych metod stosowanych w poszczególnych państwach członkowskich.

51 Trybunał stwierdził, że urzędnicy zweryfikowali trzy z siedmiu państw członkowskich o wysokim poziomie ryzyka na wczesnym etapie cyklu weryfikacji, zanim przeszli do weryfikacji pozostałych państw członkowskich w ich portfolio, którym przypisano niższe ryzyko. Jeśli chodzi o pozostałe cztery państwa, Trybunał ustalił, że:

- o w przypadku dwóch państw członkowskich o wysokim poziomie ryzyka urzędnicy zaczęli zgłaszać punkty wymagające działania względem tych państw po tym, jak zrobili to w odniesieniu do innych państw członkowskich (jednego państwa o niskim poziomie ryzyka i jednego o wysokim poziomie ryzyka);
- o w przypadku jednego państwa członkowskiego o wysokim poziomie ryzyka urzędnik w tym samym czasie prowadził weryfikacje dotyczące państwa członkowskiego o niskim poziomie ryzyka, a zatem przeznaczył na weryfikację dotyczącą państwa o wysokim poziomie ryzyka mniej czasu, niż zakładano;
- o w przypadku ostatniego państwa członkowskiego o wysokim poziomie ryzyka zajmujący się nim urzędnik zaczął zgłaszać punkty wymagające działania na stosunkowo późnym etapie cyklu weryfikacji (w czerwcu 2017 r.), mimo że nie miał innych państw w swoim portfolio.

52 Ogólnie rzecz biorąc, urzędnicy potraktowali bardziej priorytetowo weryfikacje dotyczące państw członkowskich o średnim poziomie ryzyka niż te dotyczące państw o niskim poziomie ryzyka. Trybunał wykrył jednak jeden przypadek, w którym urzędnik zajmujący się kontrolą trzech państw członkowskich (jednym o niskim poziomie ryzyka i dwoma o średnim poziomie ryzyka) priorytetowo potraktował weryfikacje dotyczące państwa członkowskiego o niskim poziomie ryzyka.

53 Trybunał stwierdził, że około jedna czwarta zastrzeżeń dotyczących konkretnych transakcji zgłoszonych przez Eurostat na koniec cyklu weryfikacji dotyczyła czterech państw członkowskich o wysokim poziomie ryzyka, którym w praktyce nie przyznano wysokiego priorytetu (zob. pkt [51](#)). Chociaż niektóre kwestie dotyczące metodyki mogą być z natury rzeczy złożone i wymagają zgłoszenia zastrzeżeń, nawet jeśli zostaną potraktowane priorytetowo, zidentyfikowanie ich na wcześniejszym etapie dałoby państwom członkowskim o wysokim poziomie ryzyka większe możliwości ich wyeliminowania przed zamknięciem cyklu.

Ustalanie priorytetów w odniesieniu do bezpośrednich weryfikacji

54 Jak zauważono w pkt [20](#), zgodnie ze swoim modelem oceny ryzyka, Eurostat planował wybrać obszary do bezpośredniej weryfikacji ze zbioru konkretnych obszarów kompilacji DNB wiążących się z wysokim ryzykiem. Eurostat zastrzegł sobie prawo do

zmiany elementów składowych zbioru wyznaczonych przy użyciu modelu oceny ryzyka, kierując się oceną jakościową. W procedurze oceny ryzyka określono w następujący sposób minimalną liczbę bezpośrednich weryfikacji:

- o dla państw członkowskich o niskim poziomie ryzyka – jedna;
- o dla państw członkowskich o średnim poziomie ryzyka – trzy;
- o dla państw członkowskich o wysokim poziomie ryzyka – cztery.

55 Trybunał sprawdził, czy Eurostat zastosował model oceny ryzyka do wyznaczenia zbioru obszarów do bezpośredniej weryfikacji, czy wybrał obszary ze zbioru (lub uzasadnił, dlaczego tego nie zrobił) i czy przeprowadził co najmniej minimalną liczbę bezpośrednich weryfikacji wymaganych dla poszczególnych kategorii ryzyka.

56 Trybunał ustalił, że zgodnie z planem Eurostat zastosował model oceny ryzyka do wyznaczenia zbioru obszarów podlegających bezpośredniej weryfikacji. W przypadku ośmiu z 28 państw członkowskich urzędnicy Eurostatu postanowili jednak przeprowadzić bezpośrednie weryfikacje w obszarach, które nie zostały wybrane w dokumentacji dotyczącej oceny ryzyka, co pozwoliło im spełnić założenie dotyczące minimalnej liczby weryfikacji. Procedura istotnie przewiduje możliwość kierowania się oceną jakościową, ale uzasadnienie powyższej decyzji nie zostało udokumentowane. W rezultacie Eurostat ma zaciemniony ogląd tego, czym kierowali się urzędnicy, modyfikując wyniki oceny ryzyka. To z kolei utrudnia analizę możliwości poprawy modelu przez uwzględnienie niektórych z tych powodów w ramach kryteriów ryzyka.

57 Eurostat przeprowadził co najmniej minimalną liczbę bezpośrednich weryfikacji wymaganych zgodnie z poziomem ryzyka przyznanym poszczególnym państwom członkowskim. Pokazuje to, że Eurostat właściwie uwzględnił obszary obciążone ryzykiem i zgodnie z planem przeznaczył więcej czasu i zasobów na bezpośrednie weryfikacje w państwach członkowskich o wyższym poziomie ryzyka. W przypadku 11 z 28 państw członkowskich Eurostat przeprowadził większą liczbę bezpośrednich weryfikacji niż wymagane minimum (wybierając od jednego do czterech dodatkowych obszarów do objęcia weryfikacją).

Ustalanie priorytetów w odniesieniu do punktów wymagających działania

58 Eurostat nie określił, jaki priorytet krajowe urzędy statystyczne powinny nadać poszczególnym punktom wymagającym działania o wyższym poziomie ryzyka, które mogłyby mieć większy wpływ, ani nie przekazał im informacji na ten temat. Przykładowo Eurostat mógł zwrócić się do krajowych urzędów statystycznych, by

wcześniej rozpoczęły prace lub ustaliły wcześniejsze terminy. To jednak poszczególne krajowe urzędy statystyczne decydowały o kolejności, w jakiej zajmą się punktami wymagającymi działania, w oparciu o terminy uzgodnione z Eurostatem.

59 Z uwagi na brak wskazań Eurostatu co do tego, które kwestie są priorytetowe, krajowe urzędy statystyczne mogą decydować o przydzieleniu swoich zasobów na te punkty wymagające działania, które są łatwiejsze do wykonania, odkładając te, które są bardziej skomplikowane i wymagają poważniejszych zmian metodycznych. Według Eurostatu można z dużym prawdopodobieństwem przyjąć, że punkty wymagające działania przekształcone w zastrzeżenia dotyczą bardziej złożonych lub szerszych kwestii niż pozostałe punkty, które można szybciej uwzględnić i zamknąć. Z tego też względu punkty przekształcone w zastrzeżenia będą prawdopodobnie prowadzić do większych korekt.

Eurostat udzielił odpowiedniego wsparcia państwom członkowskim w zakresie podejmowania działań dotyczących kwestii o wysokim poziomie ryzyka, lecz nie zareagował na problem globalizacji w odpowiednim czasie

Wsparcie i wytyczne dla krajowych urzędów statystycznych

60 Aby państwa członkowskie mogły rozwiązać kwestie o wysokim poziomie ryzyka w wyznaczonym terminie, Eurostat powinien zapewnić krajowym urzędom statystycznym odpowiednie wsparcie i wytyczne.

61 Trybunał stwierdził, że ogólnie rzecz biorąc, Eurostat skutecznie wspierał krajowe urzędy statystyczne w ich wysiłkach na rzecz rozwiązania kwestii przekrojowych. Wsparcie to objęło w szczególności: utworzenie podgrup w celu wyjaśnienia aspektów metodycznych w ramach grupy ekspertów ds. DNB; koordynowanie prac nad wytycznymi z innymi działami w ramach Eurostatu i z organizacjami międzynarodowymi; zorganizowanie warsztatów; rozpoczęcie projektu pilotażowego w celu przeanalizowania działalności przedsiębiorstw wielonarodowych. Eurostat przygotował sprawozdania z postępów i sprawozdania końcowe zawierające informacje na temat prac przeprowadzonych w celu rozwiązania tych kwestii oraz rozwiązań wprowadzonych przez różne krajowe urzędy statystyczne.

62 Przedstawiciele krajowych urzędów statystycznych, którzy wzięli udział w ankiecie Trybunału, pozytywnie ocenili wsparcie, wytyczne i informacje przekazane przez Eurostat w trakcie cyklu weryfikacji. Wszystkie krajowe urzędy statystyczne oceniły współpracę z Eurostatem jako dobrą lub doskonałą, a 88% z nich zgodziło się, że w większości przypadków Eurostat przekazał im odpowiednie wytyczne we właściwym terminie. Ponadto wszystkie krajowe urzędy statystyczne zgodziły się, że Eurostat udzielił im wystarczających informacji na temat zakresu i postępów swoich weryfikacji.

63 Dwa krajowe urzędy statystyczne podkreśliły, że Eurostat przekazał im wytyczne dotyczące diet dziennych dopiero po zgłoszeniu zastrzeżenia. Podobna sytuacja miała miejsce w przypadku marż na aktywach finansowych przeznaczonych do obrotu. Krajowe urzędy statystyczne zasugerowały również, aby Eurostat udzielał bardziej zrozumiałych lub praktycznych wytycznych, organizował więcej spotkań dwustronnych swoich urzędników z krajowymi urzędami statystycznymi oraz zapewnił urzędom większe wsparcie techniczne.

Reakcja Eurostatu na wyzwania związane z globalizacją

64 W dobie globalizacji wiele przedsiębiorstw organizuje swoją działalność w skali międzynarodowej i przenosi swoje oddziały lub aktywa do innych krajów, by móc skorzystać z obowiązujących tam korzystnych systemów podatkowych. Takie praktyki przysparzają Eurostatowi i krajowym urzędom statystycznym trudności, jeśli chodzi o prawidłowe ujęcie działalności przy obliczaniu DNB. Krajowe urzędy mają bowiem dostęp wyłącznie do danych dotyczących działalności gospodarczej prowadzonej w ich jurysdykcji.

65 Trybunał sprawdził, czy Eurostat zareagował w odpowiednim czasie na tę kwestię oraz czy w swoim podejściu (zapewniając krajowym urzędom statystycznym wytyczne i wsparcie oraz ostatecznie zgłaszając zastrzeżenie) w sposób skuteczny uzyskał wystarczającą pewność co do tego, czy w systemach rachunków narodowych w stosowny sposób uwzględnia się wpływ globalizacji na DNB.

66 Trybunał stwierdził, że problemy związane z ujmowaniem działalności przedsiębiorstw wielonarodowych w rachunkach narodowych występowały przed rozpoczęciem cyklu weryfikacji DNB 2016–2019, a zatem Eurostat mógł zająć się tą kwestią wcześniej. Już w 2011 r. pojawiły się przesłanki wskazujące na to, że globalizacja i związane z nią zmiany w standardach rachunkowości będą miały istotny wpływ na rachunki narodowe. Widoczne było też, że konieczne będzie przeprowadzenie bardziej dogłębnej analizy, by znaleźć praktyczne rozwiązania w tym

zakresie, takie jak profilowanie przedsiębiorstw wielonarodowych skoordynowane na szczeblu UE (zob. [ramka 4](#)).

Ramka 4

Co wskazywało na to, że kwestia globalizacji wymaga praktycznych rozwiązań

- W systemie rachunków narodowych z 2008 r. (międzynarodowe ramy statystyczne) i ESA 2010 wprowadzono nowe zasady ujmowania globalnych modeli biznesowych.
- W 2011 r. Europejska Komisja Gospodarcza ONZ zauważyła, że przedsiębiorstwom wielonarodowym należy przesłać nowe ankiety, na podstawie których będzie można bezpośrednio uzyskać informacje o wielkości ich transakcji.
- W 2012 i 2014 r. grupa ekspertów Komisji, składająca się z dyrektorów ds. statystyk makroekonomicznych, zauważyła, że w dostępnych wytycznych nie uwzględniono kwestii badań i rozwoju w przedsiębiorstwach wielonarodowych. Ponadto eksperci ci stwierdzili, że w kontekście globalizacji przedsiębiorstwa wielonarodowe stwarzają nowe problemy dla rachunków narodowych, w związku z czym konieczne jest wprowadzenie nowych rozwiązań, takich jak profilowanie.
- W 2014 r. zmiany w systemie VAT i zniesienie niektórych systemów optymalizacji podatkowej w UE spowodowały, że w szybkim tempie zmieniły się również modele biznesowe niektórych przedsiębiorstw wielonarodowych.

67 Eurostat zidentyfikował ryzyko związane z globalizacją i wcześniej udzielił już wsparcia państwom członkowskim w odniesieniu do niektórych aspektów globalizacji. Przed 2016 r. nie dysponował jednak systemem, który pozwalałby mu wspierać państwa członkowskie w wykrywaniu przypadków przenoszenia działalności przez przedsiębiorstwa wielonarodowe i który umożliwiałby skuteczną współpracę między państwami członkowskimi w celu ułatwienia profilowania przedsiębiorstw wielonarodowych.

68 W lipcu 2016 r. Irlandia zgłosiła wzrost swojego DNB za 2015 r. o 24% (39 mld euro) w porównaniu z 2014 r. Wzrost ten wynikał z przeniesienia aktywów kilku dużych przedsiębiorstw wielonarodowych. Eurostat zbadał metodykę leżącą u podstaw danych dotyczących DNB zgłoszonych przez Irlandię, a Komitet DNB zatwierdził te dane.

69 Po wykryciu tej sytuacji w Irlandii Eurostat zaczął zajmować się kwestią działalności przedsiębiorstw wielonarodowych w sposób bardziej praktyczny. Powołano nowe grupy robocze zajmujące się tym tematem oraz rozpoczęto gromadzenie informacji i działania pilotażowe (zob. pkt **60**), aby pomóc w ustaleniu, czy w danych dotyczących DNB wiarygodnie uwzględnia się kwestie związane z globalizacją, i określeniu problemów, z jakimi się to wiąże. Eurostat zaproponował również wprowadzenie systemu wczesnego ostrzegania służącego wykrywaniu restrukturyzacji przedsiębiorstw wielonarodowych. Wcześniejsze podjęcie tych inicjatyw pozwoliłoby krajowym urzędom statystycznym zgromadzić odpowiednie informacje od przedsiębiorstw wielonarodowych na wczesnym etapie.

70 Na koniec cyklu weryfikacji Eurostat doszedł do wniosku, że wszystkie państwa członkowskie muszą podjąć dalsze działania dotyczące kwestii związanych z globalizacją. Komisja zgłosiła więc w tym zakresie zastrzeżenie przekrojowe, którego termin realizacji wyznaczyła na wrzesień 2022 r. Ze względu na złożoność i szeroki zakres tego zastrzeżenia jest ono najważniejszym z pięciu zastrzeżeń przekrojowych zgłoszonych na koniec cyklu weryfikacji 2016–2019 (zob. [załącznik V](#)). Podczas gdy pozostałe cztery zastrzeżenia przekrojowe dotyczą danych DNB od 2010 r., Komisja postanowiła ograniczyć zakres czasowy zastrzeżenia przekrojowego dotyczącego globalizacji do okresu od 2018 r.

71 Ograniczenie zakresu czasowego tego zastrzeżenia zmniejsza wiarygodność i kompletność danych dotyczących DNB państw członkowskich za lata 2010–2017, a także ogranicza możliwość dokonywania porównań tych danych¹³. Niektóre państwa członkowskie mogły nie uwzględnić tego zjawiska w odpowiedni sposób w swoich rachunkach narodowych przed 2018 r., podczas gdy inne (np. Irlandia) przekazały wiarygodne dane za ten okres.

72 Komisja (Eurostat i DG BUDG) uzasadniła ograniczenie zakresu czasowego zastrzeżenia, powołując się na trudności związane z uzyskaniem w praktyce wymaganych informacji od przedsiębiorstw wielonarodowych za wcześniejsze lata. Uznała, że zastrzeżenie dotyczące DNB, które pozostawałoby nierozstrzygnięte w dłuższym okresie czasu, pociągałoby za sobą niepewność budżetową, która byłaby nieproporcjonalnie wysoka w stosunku do potencjalnego wpływu zastrzeżenia na DNB¹⁴. Chociaż kierowanie się zasadą racjonalności pod względem kosztów jest

¹³ Pkt 3.11 [sprawozdania rocznego za 2020 r.](#)

¹⁴ Komisja Europejska, nota do akt, zastrzeżenie dotyczące ujęcia globalizacji przy obliczaniu DNB, 24.9.2020.

uzasadnione przy podejmowaniu decyzji o zakresie zastrzeżenia, powinna ona opierać się na stosownych informacjach dotyczących potencjalnego wpływu danej kwestii. Komisja stwierdziła, że podejmując tę decyzję, kierowała się wnioskami z projektu pilotażowego Eurostatu dotyczącego przedsiębiorstw wielonarodowych, w ramach którego nie stwierdzono poważnych zakłóceń w DNB. Projekt pilotażowy dotyczył jednak niewielkiej próby przedsiębiorstw wielonarodowych i tylko jednego roku (2016 r.), więc nie zapewnił wystarczających dowodów, na podstawie których można by wyciągnąć wnioski dotyczące okresu przed 2018 r.

73 Istnieje kilka przesłanek świadczących o tym, że zjawisko globalizacji miało istotny wpływ na rachunki narodowe przed 2018 r., co mogło spowodować zmiany poziomu DNB. Na przykład w 2017 r. trzy państwa członkowskie poinformowały Eurostat, że od 2010 r. odnotowały przypadki przenoszenia działalności przez przedsiębiorstwa dysponujące znacznymi aktywami (ponad 100 mln euro) do lub z tych krajów. We wrześniu 2021 r. jedno państwo członkowskie poinformowało o istotnych korektach swoich danych dotyczących DNB w kontekście trzech zastrzeżeń, w tym zastrzeżenia w odniesieniu do globalizacji (które zostało wówczas częściowo wdrożone). Łączny wpływ tych trzech zastrzeżeń w latach 2010–2019 wahał się od -2,0% (2010 r.) do 16,3% DNB (2012 r.).

74 W sprawozdaniu rocznym za 2020 r. Trybunał zalecił, że jeśli okazałoby się, iż wpływ zniesienia powyższego zastrzeżenia różniłby się istotnie w poszczególnych państwach członkowskich, Komisja powinna ponownie ocenić jakość danych dotyczących DNB z lat poprzednich, tak aby poinformować władzę budżetową o ewentualnym wpływie powiązanych zmian w danych statystycznych na dochody budżetowe za okres od 2010 r. Komisja nie przyjęła tego zalecenia, ponieważ uznała, że termin uwzględnienia zastrzeżenia dotyczącego globalizacji, tj. od 2018 r., był odpowiedni.

75 Niemal połowa krajowych urzędów statystycznych, które udzieliły odpowiedzi na ankietę Trybunału, uznała, że zakres zastrzeżenia przekrojowego dotyczącego globalizacji nie zapewnia porównywalności, wiarygodności i kompletności danych dotyczących DNB państw członkowskich. Na poparcie takiej opinii urzędy wskazały m.in. złożoność i szczególny charakter tej kwestii (co miało szczególne znaczenie w przypadku państw o konkurencyjnych systemach podatkowych), niewielką liczbę przedsiębiorstw wielonarodowych, których ta kwestia dotyczy, oraz fakt, że zastrzeżenie nie obejmuje okresu przed 2018 r., co mogłoby ograniczać możliwość porównania szacunków DNB państw członkowskich.

Cykl weryfikacji DNB został zakończony zgodnie z planem, ale pewne niedociągnięcia osłabiły efektywność prac

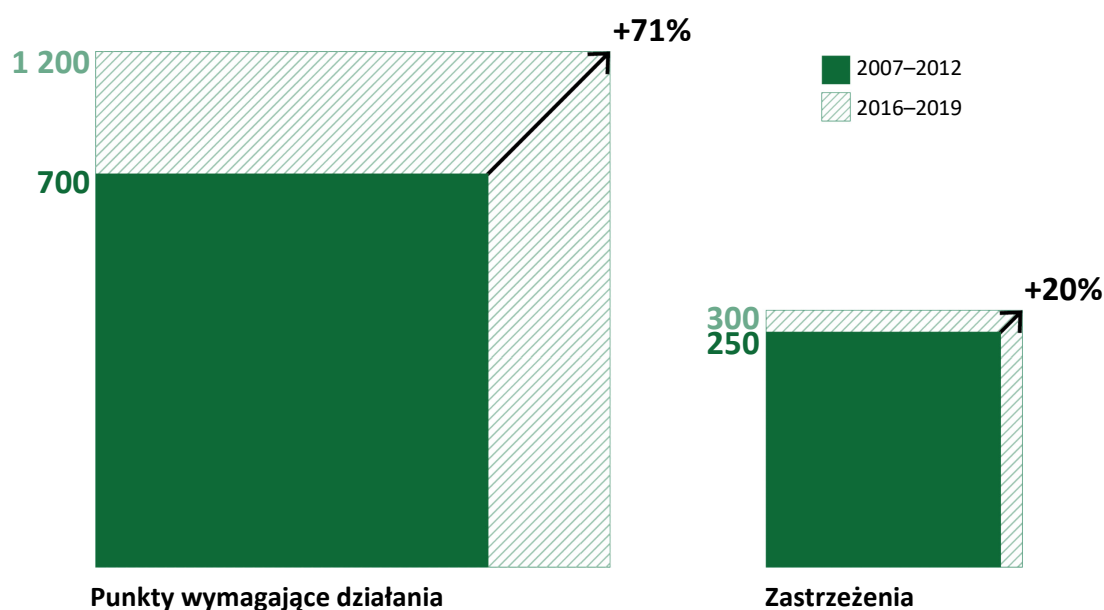
Ogólnie rzecz biorąc, Komisja zakończyła weryfikację zgodnie z planem i na czas poinformowała o ich wynikach

76 Przewidywalność wkładów z tytułu zasobów własnych opartych na DNB zależy od terminowości cyklu weryfikacji oraz tego, jak szybko Komisja informuje państwa członkowskie o wynikach weryfikacji (korekty wcześniejszych wpłat na poczet wkładów) w stosunku do terminu płatności wkładów. Trybunał sprawdził, czy Eurostat zakończył cykl weryfikacji DNB zgodnie z planem (w 2019 r.) oraz czy DG BUDG poinformowała państwa członkowskie w odpowiednim czasie o dostosowaniach ich wkładów opartych na DNB, umożliwiając tym samym skuteczne planowanie budżetu.

77 Pomimo dużej liczby problemów metodycznych wynikających z wprowadzenia nowych standardów rachunkowości (ESA 2010) Eurostat zakończył na czas weryfikację zaplanowane na cykl 2016–2019, z wyjątkiem weryfikacji dotyczącej Francji, która była opóźniona ze względu na późne przekazanie wykazu DNB tego kraju (zob. pkt [15](#)). Pewne kwestie w postaci zastrzeżeń nadal pozostają jednak otwarte, co oznacza, że mimo upływu oficjalnego terminu zakończenia cyklu weryfikacji prace weryfikacyjne trwają nadal (zob. pkt [07](#) i [08](#)).

78 W wyniku przeprowadzonych weryfikacji Komisja zgłosiła około 1 200 punktów wymagających działania i 300 zastrzeżeń. W przypadku obu kategorii odnotowano wzrost w stosunku do poprzedniego cyklu weryfikacji (zob. [rys. 4](#)). Zastrzeżenia dotyczą danych DNB za okres ponad dziesięć lat i mogą mieć istotny wpływ na wkłady państw członkowskich do budżetu w przyszłości. Państwa członkowskie powinny odnieść się do wszystkich tych zastrzeżeń najpóźniej we wrześniu 2022 r. Do 2017 r. Eurostat zniósł większość zastrzeżeń dotyczących poprzedniego cyklu weryfikacji (najczęściej miały one wpływ na dane z lat 2002–2010).

Rys. 4 – Liczba punktów wymagających działania i zastrzeżeń zgłoszonych w dwóch kolejnych cyklach weryfikacji



Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie sprawozdania końcowego Eurostatu dotyczącego cyklu weryfikacji 2016–2019, sprawozdań z wizyt informacyjnych w ramach cyklu weryfikacji 2007–2012 oraz sprawozdania specjalnego Trybunału nr 11/2013.

79 Jeżeli chodzi o wymianę informacji, Trybunał stwierdził, że DG BUDG poinformowała państwa członkowskie w odpowiednim czasie o dostosowaniach wkładów opartych na DNB. To zadanie ułatwiła jej w dużej mierze zmiana stosownych przepisów unijnych, zgodnie z którą państwa członkowskie miały więcej czasu na dokonanie płatności.

80 W wyniku wprowadzonej w 2016 r. zmiany rozporządzenia UE dotyczącego udostępniania kwot zasobów własnych¹⁵ wydłużono czas między dniem, w którym DG BUDG informuje państwa członkowskie o kwotach należnych (1 lutego każdego roku), a dniem, w którym kwoty te należy udostępnić (1 czerwca tego samego roku). W kwietniu 2022 r. ponownie zmieniono to rozporządzenie¹⁶, jeszcze bardziej wydłużając termin, w którym należy udostępnić skorygowane kwoty zasobów własnych opartych na DNB – z czerwca tego samego roku do marca następnego roku. Trybunał poparł tę zmianę, ponieważ przyczyniła się ona do dalszego ograniczenia niepewności

¹⁵ Rozporządzenie (UE, Euratom) 2016/804.

¹⁶ Rozporządzenie (UE, Euratom) 2022/615.

budżetowej dla państw członkowskich, a równocześnie była neutralna dla budżetu UE¹⁷.

81 Z odpowiedzi na ankietę przesłaną organom krajowym odpowiedzialnym za udostępnianie zasobów własnych do budżetu UE wynika, że biorąc pod uwagę uchwaloną w 2022 r. zmianę rozporządzenia o udostępnianiu zasobów własnych, informacje o dostosowaniach przekazywane są przez Komisję w odpowiednim terminie i są wyczerpujące, co umożliwia skuteczne planowanie budżetowe na szczeblu krajowym (taką opinię wyraziło 9 z 10 organów krajowych, które udzieliły odpowiedzi).

Eurostat zbadał wiele kwestii, które okazały się mieć niewielki wpływ na DNB

82 Aby poprawić efektywność weryfikacji, można zastosować pewien próg istotności, który pozwoli skoncentrować się na kwestiach mogących mieć duży wpływ na DNB. Dla cyklu weryfikacji 2016–2019 Eurostat przyjął próg istotności na poziomie 0,1% DNB, uznając, że kwestie o szacowanym wpływie poniżej tego progu nie wymagają dalszych działań. Trybunał zbadał, jaka była podstawa ustalenia przez Eurostat progu istotności na poziomie 0,1% DNB oraz w jakim stopniu Eurostat zastosował ten próg w swoich weryfikacjach.

Wysokość progu istotności

83 Ustalając próg istotności na poziomie 0,1%, Eurostat nie posłużył się żadnym konkretnym modelem ani międzynarodowymi praktykami w dziedzinie statystyki. Na podstawie przeprowadzonego przeglądu literatury i wyników ankiety skierowanej do krajowych urzędów statystycznych Trybunał ustalił, że pojęcie istotności nie jest powszechnie stosowane przy prowadzeniu statystyk. Użycie progu istotności jest uzasadnione wyjątkowym charakterem cyklu weryfikacji DNB – ma on zapewnić jakość danych statystycznych ze względu na ich wpływ na wysokość wkładów państw członkowskich do budżetu UE. Zaproponowaną wysokość progu istotności skonsultowano z Komitetem DNB, który potwierdził, że jego zastosowanie zapewni wypełnienie zasady racjonalności pod względem kosztów (zob. pkt **05** i **17**).

84 Wyznaczenie przez Eurostat progu istotności na poziomie 0,1% DNB wskazuje na dużą szczegółowość kontroli danych dotyczących DNB i niską tolerancję dla wszelkich nieścisłości lub niedociągnięć metodycznych, które mogą zostać wykryte w trakcie

¹⁷ [Opinia 02/2021](#), pkt 13.

cyklu weryfikacji. W zbadanej przez Trybunał literaturze¹⁸ podkreśla się fakt, że rachunki narodowe są wysoce skomplikowanym zbiorem statystyk dotyczących gospodarki. Ponieważ obliczanie DNB i innych kluczowych wskaźników wymaga wykorzystania dużej liczby wewnętrznych i zewnętrznych źródeł danych dotyczących różnych aspektów gospodarki, trudno jest zapewnić bardzo wysoki poziom dokładności. W opracowanym przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju podręczniku dotyczącym rachunków narodowych¹⁹ stwierdza się, że „za nierealne należy uznać założenie, by stopień dokładności w odniesieniu do poziomów PKB był niższy niż kilka punktów procentowych”. W przypadku niektórych składników DNB dopuszczany margines odchylenia (błąd pomiaru) danych szacunkowych może być znacznie wyższy niż 0,1%.

85 W przypadku gospodarek, których DNB jest stosunkowo niski w porównaniu ze średnią UE, ale na które duży wpływ ma gospodarka światowa, próg 0,1% oznacza, że prawie każda transakcja finansowa lub działalność prowadzona przez duże przedsiębiorstwa międzynarodowe byłyby istotne. Na przykład próg istotności dla Malty wyniósł w 2019 r. 13 mln euro, podczas gdy dla Niemiec był niemal 300 razy wyższy (3,6 mld euro). Nakłady wymagane do zbadania kwestii odpowiadających wartości powyżej progu istotności mogą być zatem nieproporcjonalne w stosunku do zasobów dostępnych w niektórych państwach członkowskich.

86 W odpowiedziach na ankietę Trybunału 85% krajowych urzędów statystycznych uznało, że próg istotności na poziomie 0,1% był odpowiedni, a 11% uznało go za zbyt niski. 39% respondentów stwierdziło jednak, że cykl weryfikacji był „częściowo efektywny” (35%) lub „nieefektywny” (4%). Najczęstszą przyczyną, dla której uznawano go za „częściowo efektywny” (90% przypadków), był fakt, że weryfikacje Eurostatu obejmowały zbyt wiele kwestii o niewielkim wpływie na DNB.

¹⁸ Najważniejsze badania i dokumenty poddane przeglądowi obejmują: „Understanding National Accounts”, OECD, 2006 i 2014; „Independent review of UK economic statistics”, C. Bean, 2015; „Documentation of statistics for National Accounts 2020”, Duński Urząd Statystyczny; „Quality Dimensions of the Australian National Accounts”, Australijski Urząd Statystyczny, 2007; „Assessing Accuracy and Reliability: A Note Based on Approaches Used in National Accounts and Balance of Payments Statistics”, dokument roboczy MFW, 2002 r.; „Statistical quality by design: certification, rules and culture”, Niderlandzki Urząd Statystyczny, 2018 r.

¹⁹ „Understanding National Accounts”, Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, 2014 r.

Stosowanie progu istotności

87 Trybunał oczekiwał, że Eurostat zastosuje próg istotności we wszystkich przypadkach, w których dostępne informacje były wystarczające do przeprowadzenia rozsądnej oceny potencjalnego wpływu na DNB. Takie podejście pozwoliłoby uniknąć szczegółowych kontroli kwestii, które mogłyby okazać się nieistotne.

88 Zgodnie z procedurami Eurostatu próg istotności należy uwzględnić na kilku etapach cyklu weryfikacji. Państwa członkowskie nie są obowiązane do podejmowania działań, jeżeli wykażą, że wpływ danej kwestii nie jest istotny (zob. [tabela 1](#)):

Tabela 1 – Stosowanie progu istotności 0,1%

Etap w cyklu weryfikacji	Działanie podjęte w razie wykazania braku istotności przez krajowy urząd statystyczny
Sporządzanie wykazu DNB	Opis odpowiedniego punktu w wykazie można pominąć, jeżeli wskazano i uzasadniono, że jego udział wynosi mniej niż 0,1% DNB danego państwa członkowskiego.
Identyfikowanie niedociągnięć w kompilacji DNB	Dalsze badanie tej kwestii nie jest wymagane.
Zgłaszanie punktów wymagających działania/zastrzeżeń	Nie zgłasza się żadnych punktów wymagających działania ani zastrzeżeń.
Zamykanie/znoszenie punktów wymagających działania/zastrzeżeń	Punkty wymagające działania lub zastrzeżenia można zamknąć/znieść bez wyeliminowania niedociągnięć.

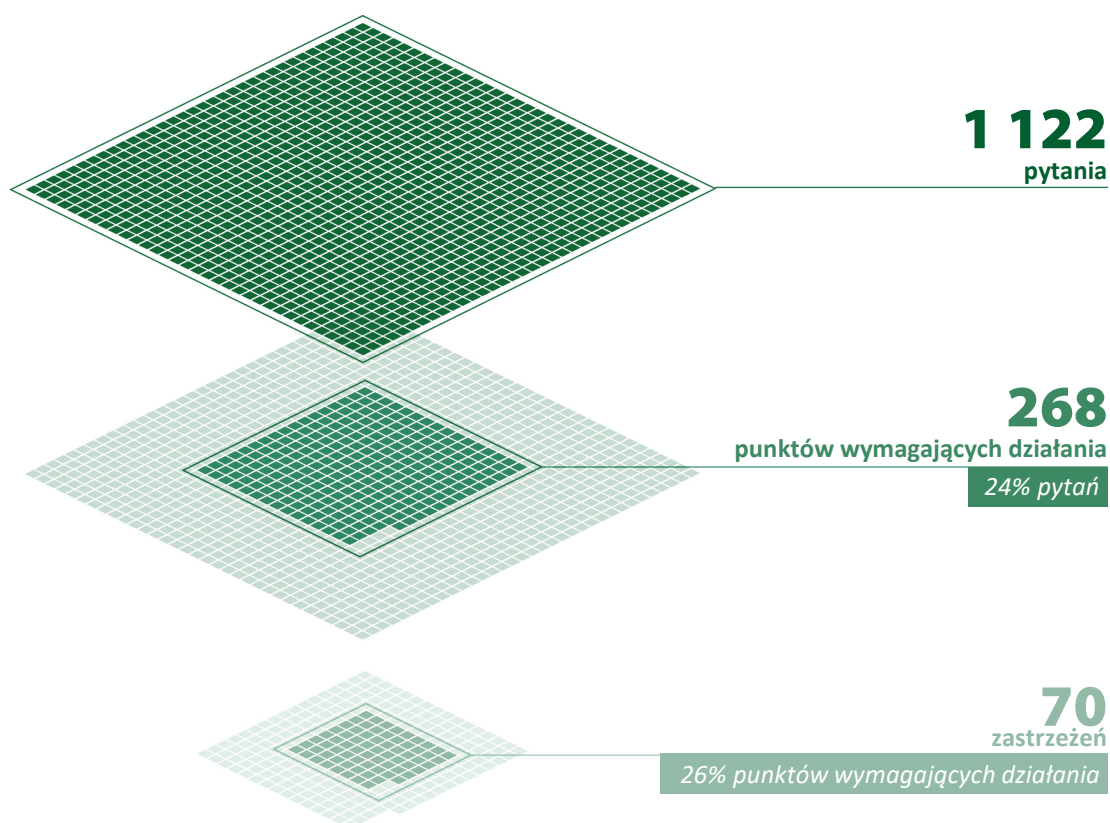
Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie dokumentów Eurostatu dotyczących stosowania progu istotności.

89 Trybunał stwierdził, że przy sporządzaniu wykazów DNB krajowe urzędy statystyczne zasadniczo decydowały się na przedstawienie pełnego opisu składników DNB niezależnie od istotności. Takie podejście było uzasadnione, gdyż pozwoliło zaspokoić potrzeby szerokiego grona podmiotów korzystających z wykazów DNB (w tym Eurostatu), które są zainteresowane różnymi aspektami przedstawianych informacji.

90 Analizując wykazy DNB w celu zidentyfikowania niedociągnięć i zwracając się do krajowych urzędów statystycznych o udzielenie wyjaśnień, urzędnicy Eurostatu nie brali pod uwagę istotności, chyba że krajowe urzędy statystyczne wyraźnie ją wskazały. W przypadku sześciu państw członkowskich wybranych przez Trybunał urzędnicy zadali krajowym urzędów statystycznym ponad 1 100 pytań mających na celu wyjaśnienie

niektórych aspektów po przeprowadzeniu analizy wykazów DNB. Większość z tych kwestii wyjaśniono i nie przekształcono w punkty wymagające działania, gdyż krajowe urzędy statystyczne albo udzieliły żądanych informacji, albo wykazały, że dana kwestia była nieistotna. Pozostałe kwestie (około 1/4 z nich) stały się punktami wymagającymi działania, z których część została z kolei przekształcona w zastrzeżenia (zob. [rys. 5](#)).

Rys. 5 – Liczba punktów wymagających działania i zastrzeżeń w stosunku do ogólnej liczby pytań Eurostatu (dla sześciu wybranych państw członkowskich)



Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie opracowanych przez Eurostat kwestionariuszy oceny wykazów DNB dla sześciu wybranych państw członkowskich oraz baz danych zawierających punkty wymagające działania i zastrzeżenia.

91 Jeśli chodzi o punkty wymagające działania zbadane przez Trybunał, urzędnicy nie ocenili potencjalnego wpływu na DNB na podstawie informacji zawartych w wykazach DNB (takich jak istotność danego składnika DNB), informacji dostępnych publicznie ani innych dokumentów lub sprawozdań dostępnych w Eurostacie. Zgodnie z procedurami weryfikacyjnymi Eurostatu urzędnicy nie mieli obowiązku systematycznego gromadzenia wstępnych informacji od krajowych urzędów statystycznych na temat oczekiwanego wpływu punktów wymagających działania. Spośród sześciu państw członkowskich wybranych przez Trybunał wyłącznie Niemcy przekazały takie informacje wstępne w odniesieniu do wszystkich punktów wymagających działania, podczas gdy pozostałe krajowe urzędy statystyczne zrobiły to w bardzo ograniczonej

liczbie przypadków. Może to wynikać z faktu, że trudno jest jednoznacznie wykazać wpływ danego punktu przed rozwiązaniem leżącego u jego podstaw problemu metodycznego.

92 Aby sprawdzić, czy te wstępne szacunki potencjalnego wpływu były wiarygodne, Trybunał zgromadził najnowsze dostępne informacje na temat ostatecznych szacunków dla sześciu państw członkowskich. Spośród punktów wymagających działania, których wpływ zgodnie z przewidywaniami krajowych urzędów statystycznych miał być nieistotny, 75% miało ostatecznie wpływ poniżej progu istotności. Świadczy to o tym, że wstępne szacunki cechowały się wysokim stopniem wiarygodności. Po otrzymaniu przedmiotowych szacunków urzędnicy Eurostatu prowadzili dalej weryfikacje i zwracali się o dodatkowe wyjaśnienia, dopóki nie uznali, że dany problem metodyczny został w wystarczającym stopniu rozwiązany, a krajowe urzędy statystyczne przekazały wszystkie informacje na temat ostatecznego wpływu danej kwestii na DNB.

93 W przypadku sześciu państw członkowskich objętych analizą Trybunału Eurostat przeważnie stosował próg istotności na końcowym etapie weryfikacji punktów wymagających działania, kiedy podejmował decyzję, czy krajowe urzędy statystyczne powinny skorygować swoje dane dotyczące DNB w celu wyeliminowania stwierdzonych uchybień. Takie podejście obniżyło efektywność cyklu weryfikacji, ponieważ zarówno Eurostat, jak i krajowe urzędy statystyczne przeznaczyły zasoby na rozwiązanie problemów, które zgodnie ze wstępnymi informacjami prawdopodobnie nie są istotne.

94 Korzystając ze wsparcia niezależnych ekspertów, Trybunał przeanalizował bardziej szczegółowo 15 punktów wymagających działania. Zauważył, że bazując na informacjach, jakimi dysponował Eurostat w chwili zgłaszania punktów wymagających działania (lub wkrótce po ich zgłoszeniu), urzędnicy mogliby zdecydować, czy należało podjąć dalsze działania w danej kwestii. Informacje te były albo publicznie dostępne, albo zawarte w wykazach DNB, albo przekazane przez krajowe urzędy statystyczne wkrótce po zgłoszeniu punktów wymagających działania. W *ramce 5* przedstawiono przykłady punktów wymagających działania, dla których takie informacje były łatwo dostępne i w przypadku których wystąpienie istotnego wpływu jest mało prawdopodobne.

Ramka 5

W przypadku niektórych punktów wymagających działania wystąpienie istotnego wpływu jest mało prawdopodobne – dwa przykłady

Irlandia – szacowanie napiwków

Eurostat zgłosił punkt wymagający działania dotyczący szacowania wartości napiwków, ponieważ szacunki te opierały się na nieaktualnych informacjach na temat zwyczajów dotyczących dawania napiwków (20% łącznych wynagrodzeń w sektorze zakwaterowania i usług gastronomicznych).



- W 2010 r. wartość otrzymanych napiwków oszacowano na około 400 mln euro, podczas gdy próg istotności dla Irlandii w tym roku wynosił 140 mln euro.
- Nawet gdyby zmiana zwyczajów dotyczących dawania napiwków w okresie pięciu lat doprowadziła do 25% korekty tych szacunków (± 100 mln euro), jej wpływ na DNB byłby nieistotny.

Eurostat zamknął ten punkt wymagający działania dwa i pół roku po jego zgłoszeniu, kiedy irlandzki krajowy urząd statystyczny poprawił stosowną procedurę kompilacji i odnotował wpływ tej korekty na DNB w wysokości 0,006%.

Malta – szacunki dotyczące budownictwa we własnym zakresie i na własne potrzeby



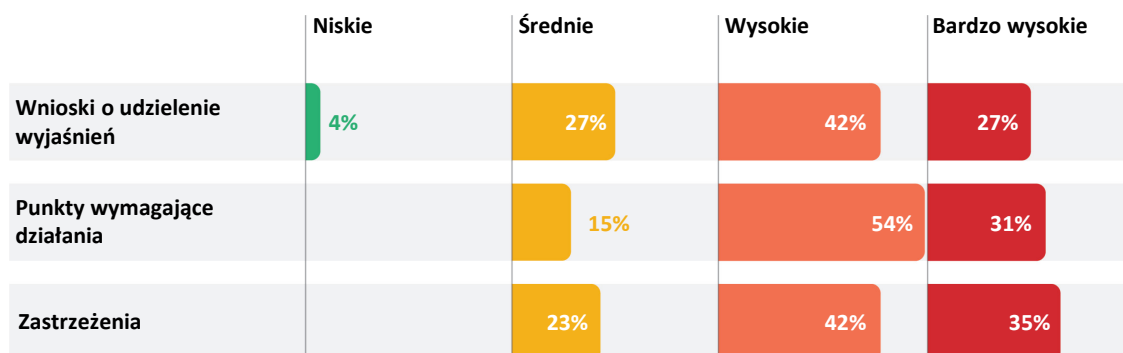
Eurostat zgłosił punkt wymagający działania dotyczący szacowania wartości prac budowlanych wykonywanych przez gospodarstwa domowe we własnym zakresie i na własne potrzeby.

- Prace te oszacowano na 4,5 mln euro, podczas gdy próg istotności dla Malty w 2015 r. wynosił 9,4 mln euro.
- Uwzględnienie tego punktu wymagającego działania mogłoby jedynie doprowadzić do korekty w dół wartości tego składnika DNB, przy czym korekta nawet o 100% (-4,5 mln euro) byłaby nieistotna.

Eurostat zamknął ten punkt wymagający działania półtora roku po jego zgłoszeniu, kiedy maltański krajowy urząd statystyczny poprawił stosowną procedurę kompilacji i odnotował wpływ tej korekty na DNB w wysokości -0,01%.

95 W odpowiedzi na ankietę Trybunału większość krajowych urzędów statystycznych oceniła obciążenie pracą związane z udzielaniem wyjaśnień Eurostatowi, punktami wymagającymi działania i zastrzeżeniami jako „wysokie” lub „bardzo wysokie” (zob. [rys. 6](#)).

Rys. 6 – Jak krajowe urzędy statystyczne oceniają obciążenie pracą w związku z cyklem weryfikacji



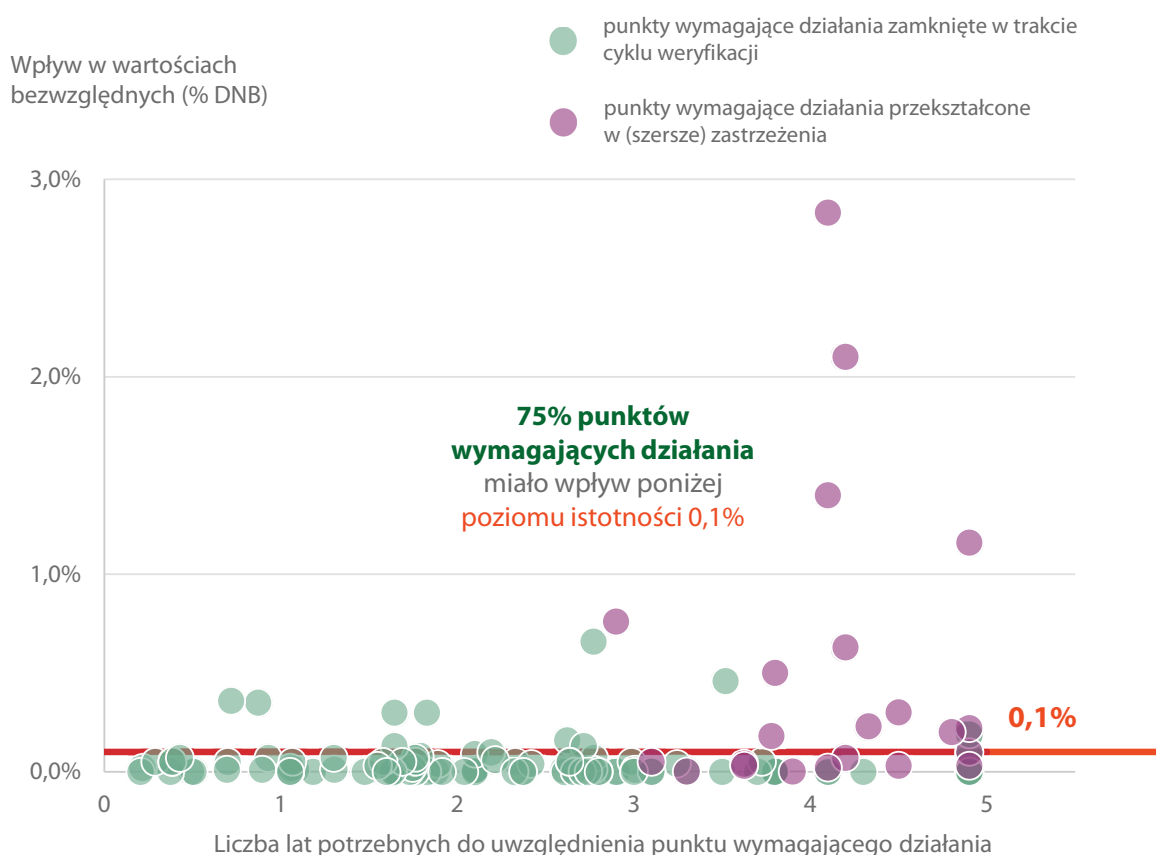
Źródło: Wyniki ankiety Trybunału skierowanej do krajowych urzędów statystycznych.

Ostateczny wpływ punktów wymagających działania i zastrzeżeń

96 Informacje na temat ostatecznego wpływu punktów wymagających działania i zastrzeżeń pozwoliłyby Eurostatowi na ocenę efektywności przyjętego podejścia do weryfikacji i podjęcie decyzji zarządczych w tym zakresie. Mogłyby one przykładowo przyczynić się do udoskonalenia oceny ryzyka lub sposobu stosowania progu istotności. Trybunał stwierdził, że Eurostat nie sporządził zbiorczego zestawienia informacji na temat wpływu punktów wymagających działania na DNB. Informacje na temat wpływu zastrzeżeń przedstawiono w ograniczonej liczbie przypadków w zbiorczym dokumencie na temat wszystkich zastrzeżeń.

97 Trybunał przeanalizował dostępne informacje na temat wpływu 130 punktów wymagających działania „A” zgłoszonych w odniesieniu do sześciu wybranych państw członkowskich oraz czasu potrzebnego na ich rozwiązanie. Z analizy tej wynika, że dla 106 punktów wymagających działania, w przypadku których znany był ostateczny wpływ, mediana wpływu wyniosła 0,02% DNB, a wpływ 75% z nich był nieistotny. Zamknięcie ponad połowy ze 130 punktów wymagających działania zajęło co najmniej dwa lata, a w momencie przeprowadzania niniejszej kontroli 24 z nich były nadal otwarte w formie zastrzeżeń. Oznacza to, że wymagały one znacznych nakładów pracy od krajowych urzędów statystycznych. Na [rys. 7](#) przedstawiono informacje na temat wpływu 106 punktów wymagających działania, w odniesieniu do których informacje te były dostępne w momencie przeprowadzania kontroli, a także czasu potrzebnego na ich rozwiązanie.

Rys. 7 – Wpływ punktów wymagających działania i czas potrzebny na ich rozwiązanie (dla sześciu wybranych państw członkowskich)



Uwagi:

W analizie tej uwzględniono najwyższy roczny wpływ (dane w wartościach bezwzględnych, niezależnie od znaku).

W odniesieniu do punktów wymagających działania, które zostały przekształcone w zastrzeżenia, Trybunał przedstawił wpływ i liczbę lat potrzebnych do uwzględnienia odnośnego zastrzeżenia, w tym przypadki, w których zakres zastrzeżenia był szerszy niż zakres punktu wymagającego działania. W przypadku gdy odnośne zastrzeżenia nie zostały zniesione do stycznia 2022 r. (data graniczna kontroli przeprowadzonej przez Trybunał), liczbę lat obliczono na podstawie tej daty odniesienia.

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie informacji zawartych w dokumentacji weryfikacyjnej Eurostatu, korespondencji z krajowymi urzędami statystycznymi, sprawozdań państw członkowskich z prac przeprowadzonych w zakresie punktów wymagających działania oraz sprawozdań dotyczących jakości.

98 Eurostat prowadzi wykaz kwestii uznanych w trakcie cykli weryfikacji za nieistotne (w następstwie pytań, punktów wymagających działania lub zastrzeżeń). W każdym cyklu weryfikacji Eurostat zwraca się do państw członkowskich o dokonanie przeglądu tego wykazu i sprawdzenie, w odniesieniu do każdej kwestii, czy potencjalny wpływ jest nadal poniżej progu istotności. Może to stanowić dodatkowe obciążenie dla krajowych urzędów statystycznych, ponieważ muszą one aktualizować informacje dotyczące kwestii uprzednio uznanych za nieistotne. W kwietniu 2022 r.,

w następstwie przeprowadzonej przez Trybunał kontroli, Eurostat podjął kroki w celu zmniejszenia liczby kwestii ujętych w tym wykazie i uproszczenia procesu ich usuwania w kolejnych cyklach weryfikacji.

99 Z przeprowadzonej przez Trybunał analizy wpływu 39 zastrzeżeń zniesionych do końca 2021 r. (z łącznej liczby 300 zastrzeżeń) wynika, że 41% z nich miało nieistotny wpływ, a mediana ich wpływu wyniosła 0,15%. Oznacza to, że zastrzeżenia zwykle dotyczą kwestii o nieco większym wpływie niż punkty wymagające działania, które zamknięto w trakcie cyklu weryfikacji.

Niedociągnięcia w cyklu weryfikacji z uwagi na narzędzia zastosowane do dokumentowania

100 Trybunał przeanalizował narzędzia wykorzystywane do dokumentowania weryfikacji przez Eurostat w celu oceny, czy ułatwiły one przeprowadzenie cyklu weryfikacji i zbadanie wyników tego cyklu oraz czy przyczyniły się do poprawy wydajności i ograniczenia obciążenia administracyjnego.

101 Trybunał stwierdził, że krajowe urzędy statystyczne przekazały Eurostatowi kluczowe informacje do analizy w kilku rodzajach dokumentów, posługując się w tym celu szablonami Microsoft Word i Excel. Urzędnicy Eurostatu dokumentowali weryfikacje w plikach Word i Excel. W kontaktach z krajowymi urzędami statystycznymi korzystali z poczty elektronicznej, jeśli chodzi o zadawanie pytań, punkty wymagające działania i zastrzeżenia, a także zwracanie się o informacje na temat przebiegu prac.

102 Duża liczba dokumentów i narzędzi sprawiła, że powstał złożony system, w którym urzędnicy musieli śledzić i aktualizować wszystkie istotne informacje dotyczące krajów lub kwestii, za które byli odpowiedzialni. Kontrolerom, audytorom wewnętrznym/zewnętrznym i innym pracownikom Eurostatu trudno było w systemie tym znaleźć i analizować stosowne informacje bez konsultacji z urzędnikami zajmującymi się daną sprawą. Pomimo, że korzystano z szablonów, co miało zapewnić spójne podejście, Trybunał wykrył szereg różnic w sposobie, w jaki krajowe urzędy statystyczne przekazywały stosowne informacje, a urzędnicy Eurostatu dokumentowali swoją pracę (zob. [ramka 6](#)). Wiąże się to z ryzykiem obniżenia efektywności i spójności prowadzonej przez Eurostat kontroli wewnętrznej.

Ramka 6

Różnice w sposobie przedstawiania informacji w wykazach DNB i w dokumentacji prac Eurostatu

Wykazy DNB

Chociaż wykazy DNB państw członkowskich zasadniczo opierały się na szablonie udostępnionym przez Eurostat, przekazane informacje nie zawsze były jasne ze względu na:

- niewystarczającą lub niespójną numerację punktów/tabel;
- brak danych liczbowych dla poszczególnych etapów kompilacji składników DNB;
- pominięcie jednostek miary.

Kwestionariusze oceny wykazów DNB

Urzednicy stosowali różne praktyki do dokumentowania swojej pracy. Na przykład ich odpowiedzi na pytania zawarte w szablonie różniły się pod względem szczegółowości.

Inne narzędzia wykorzystywane w trakcie prac weryfikacyjnych

W przypadku wybranych przez Trybunał sześciu państw członkowskich urzednicy rejestrowali wymianę informacji z krajowymi urzędami statystycznymi w standardowych plikach, zgodnie z procedurami Eurostatu. W przypadku czterech z tych sześciu państw urzednicy przygotowali dodatkowe zestawienia, które ułatwiły monitorowanie działań następczych i przegląd stosownych informacji (wykaz punktów wymagających działania, terminy, statusy itp.). Krajowe urzędy statystyczne nie miały dostępu do tych zestawień, w związku z czym były zmuszone powielić część tej pracy.

103 Urzednicy Eurostatu byli zmuszeni wyjaśnić kilka kwestii z krajowymi urzędami statystycznymi, co nie byłoby konieczne, gdyby skorzystano z bardziej zestandaryzowanego narzędzia, które współpracowałoby ze zintegrowanym systemem informatycznym dostosowanym do weryfikacji DNB. Ponadto narzędzia stosowane przez Eurostat oferowały ograniczone możliwości, jeśli chodzi o automatyczne kontrole i przypomnienia o działaniach następczych dotyczących punktów wymagających działania. Trybunał zauważył różnice w podejściu poszczególnych urzedników Eurostatu do wysyłania przypomnień do krajowych urzędów statystycznych. Stosowanie wspólnego podejścia mogłoby poprawić terminowość, gdyż terminy nie zawsze były przestrzegane.

104 Stosowanie nieefektywnych narzędzi do dokumentowania powoduje wydłużenie prac weryfikacyjnych, gdyż potrzeba czasu na przeprowadzenie kontroli ręcznych, wysyłanie przypomnień, znajdowanie stosownych informacji podczas przeglądu punktów wymagających działania itp. Może to prowadzić do opóźnień w uwzględnianiu poszczególnych punktów i dokonywaniu niezbędnych korekt danych dotyczących DNB.

Wnioski i zalecenia

105 Przeprowadzony w latach 2016–2019 cykl weryfikacji dochodu narodowego brutto (DNB) odznaczył się wprowadzeniem nowych standardów rachunkowości dla rachunków narodowych (ESA 2010) oraz istotną zmianą podejścia Eurostatu do weryfikacji, które po raz pierwszy opierało się na formalnej ocenie ryzyka i zastosowaniu progu istotności. Zmiany te pozwoliły Eurostatowi zidentyfikować i ograniczyć ryzyko występujące przy kompilacji danych dotyczących DNB dzięki skupieniu weryfikacji na najważniejszych kwestiach. Eurostat nie wykorzystał jednak w pełni nowych elementów cyklu weryfikacji do tego, by lepiej ukierunkować swoje działania oraz działania krajowych urzędów statystycznych na rozwiązanie kwestii o wyższym poziomie ryzyka w odpowiednim czasie.

106 Trybunał stwierdził, że ocena ryzyka przeprowadzona przez Eurostat była dobrze opracowana i że pozwoliła ona zidentyfikować kwestie o wysokim poziomie ryzyka mające wpływ na kompilację danych dotyczących DNB. Eurostat nie wykorzystał jednak w pełni wyników tej oceny, aby określić priorytety dla weryfikacji poszczególnych kwestii przekrojowych i państw członkowskich o wysokim poziomie ryzyka. Eurostat przeprowadził bezpośrednie weryfikacje w zależności od poziomu ryzyka określonego dla poszczególnych państw członkowskich, ale w niektórych przypadkach urzędnicy nie udokumentowali przyczyn, dla których zweryfikowano obszary, których nie wskazano w ocenie ryzyka. Eurostat nie określił stopnia priorytetu dla punktów wymagających działania na podstawie analizy ryzyka i nie przekazał informacji na ten temat krajowym urzędom statystycznym. W rezultacie działania mające na celu rozwiązanie problemów metodycznych o niższym wpływie na DNB mogą zostać podjęte przed działaniami dotyczącymi kwestii o wyższym wpływie, co wpłynie negatywnie na przewidywalność wkładów państw członkowskich do budżetu UE (zob. pkt 36–59).

Zalecenie 1 – Nadanie wyższego priorytetu pracom dotyczącym kwestii o wysokim poziomie ryzyka

Komisja, za pośrednictwem Eurostatu, powinna:

- a) w razie występowania wielu kwestii przekrojowych – priorytetowo traktować prace nad tymi kwestiami przekrojowymi, które najprawdopodobniej będą miały bardzo duży wpływ w większości państw członkowskich, pozostawiając kwestie

o potencjalnie niższym wpływie do rozwiązania na późniejszym etapie cyklu weryfikacji lub w przyszłych cyklach;

- b) systematycznie przyznawać priorytet weryfikacjom dotyczącym państw członkowskich o wysokim poziomie ryzyka, dopilnowując, by były one przeprowadzane na jak najwcześniejszym etapie cyklu weryfikacji;
- c) poprawić dokumentowanie powodów, jakimi się kieruje przy wyborze obszarów do bezpośredniej weryfikacji, jeśli dokonuje go na podstawie oceny jakościowej, oraz analizować te powody w celu ustalenia, czy w istniejącej ocenie ryzyka należy uwzględnić jakiegokolwiek dodatkowe stosowne kryteria;
- d) we współpracy z krajowymi urzędami statystycznymi przeanalizować sposoby poprawy określania priorytetów prac nad punktami wymagającymi działania, z uwzględnieniem poziomu ryzyka.

Termin realizacji: 2025 r. (rozpoczęcie kolejnego cyklu weryfikacji po zakończeniu cyklu 2020–2024)

107 Ogólnie rzecz biorąc, Eurostat odpowiednio wspierał krajowe urzędy statystyczne w ich wysiłkach na rzecz rozwiązania kwestii przekrojowych o wysokim poziomie ryzyka, chociaż w dwóch przypadkach przekazanie niezbędnych wytycznych nastąpiło z opóźnieniem. W cyklu weryfikacji 2016–2019 najważniejszą kwestią przekrojową o wysokim poziomie ryzyka była kwestia dotycząca globalizacji. Eurostat podjął kilka inicjatyw w tym obszarze, nie zareagował jednak wystarczająco szybko na ten nowy problem i ograniczył zakres czasowy zastrzeżenia przekrojowego dotyczącego globalizacji, choć nie dysponował wystarczającymi dowodami na potencjalny wpływ tego zastrzeżenia. Nie uzyskano zatem wystarczającej pewności co do wpływu globalizacji na dane DNB przed 2018 r. W odniesieniu do tej kwestii w sprawozdaniu rocznym za 2020 r. Trybunał zalecił Komisji, aby ponownie oceniła jakość danych dotyczących DNB za poprzednie lata w przypadku, jeśli wpływ zniesienia zastrzeżenia dotyczącego globalizacji byłby istotnie różny w poszczególnych państwach członkowskich (zob. pkt [60–75](#)).

Zalecenie 2 – Poprawa terminowości wsparcia udzielanego państwom członkowskim i lepsze uzasadnianie decyzji dotyczących ograniczenia okresu stosowania zastrzeżeń

Komisja, za pośrednictwem Eurostatu, powinna:

- a) reagować w szybki sposób na pojawiające się nowe kwestie o wysokim poziomie ryzyka, zapewniając krajowym urządzeniom statystycznym wytyczne i wsparcie w odpowiednim czasie;
- b) w razie konieczności podjęcia decyzji o ograniczeniu okresu stosowania przyszłych zastrzeżeń – przeprowadzić rzetelną analizę racjonalności pod względem kosztów w oparciu o wystarczające dane ilościowe lub jakościowe oraz o ryzyko szczególne w każdym państwie członkowskim, którego ta decyzja dotyczy.

Termin realizacji: 2025 r. (rozpoczęcie kolejnego cyklu weryfikacji po zakończeniu cyklu 2020–2024)

108 Ogólnie rzecz biorąc, cykl weryfikacji zakończono zgodnie z planem w 2019 r. Komisja w odpowiednim czasie przekazała państwom członkowskim informacje na temat dostosowań wynikających z weryfikacji DNB, biorąc pod uwagę niedawne zmiany legislacyjne dotyczące wydłużenia terminu udostępniania wkładów do budżetu UE. Pozwala to lepiej planować budżet na szczeblu krajowym (zob. pkt [76–81](#)).

109 Pod koniec cyklu wiele kwestii pozostawało jednak nadal otwartych w postaci zastrzeżeń, co może mieć wpływ na wysokość wkładów państw członkowskich w przyszłości. Chociaż Eurostat miał zamiar ukierunkować swoje weryfikacje w oparciu o próg istotności, skontrolował wiele kwestii, które okazały się mieć niewielki wpływ na DNB. W ocenie Trybunału dostępne informacje na temat potencjalnego wpływu można lepiej wykorzystać, co pozwoliłoby zamknąć te kwestie na wcześniejszym etapie. Ponadto w objętym kontrolą cyklu weryfikacji wystąpiły niedociągnięcia dotyczące narzędzi zastosowanych do dokumentowania (zob. pkt [82–104](#)).

Zalecenie 3 – Dalsza poprawa efektywności cyklu weryfikacji

Komisja, za pośrednictwem Eurostatu, powinna:

- a) przeanalizować adekwatność obecnego progu istotności w oparciu o doświadczenia zebrane w związku ze zgłaszaniem i zamykaniem/znoszeniem punktów wymagających działania oraz zastrzeżeń w cyklu weryfikacji 2016–2019;
- b) we współpracy z krajowymi urzędami statystycznymi przeanalizować sposoby lepszego uwzględnienia w pracach nad punktami wymagającymi działania pojęcia istotności, w tym, w stosownych przypadkach, potencjalnego wpływu na DNB. Kwestie te należy wziąć pod uwagę na jak najwcześniejszym etapie procesu weryfikacji, aby zamknąć stosowne punkty wymagające działania;
- c) przeanalizować możliwości ulepszenia istniejących lub wprowadzenia nowych narzędzi informatycznych, które umożliwiłyby zintegrowane śledzenie w czasie rzeczywistym wszystkich istotnych informacji dotyczących wykazów DNB, planowanych i zakończonych weryfikacji, punktów wymagających działania i zastrzeżeń (do użytku przez urzędników i kierownictwo Eurostatu, a także, w stosownych przypadkach, pracowników krajowych urzędów statystycznych).

Termin realizacji: 2025 r. (rozpoczęcie kolejnego cyklu weryfikacji po zakończeniu cyklu 2020–2024)

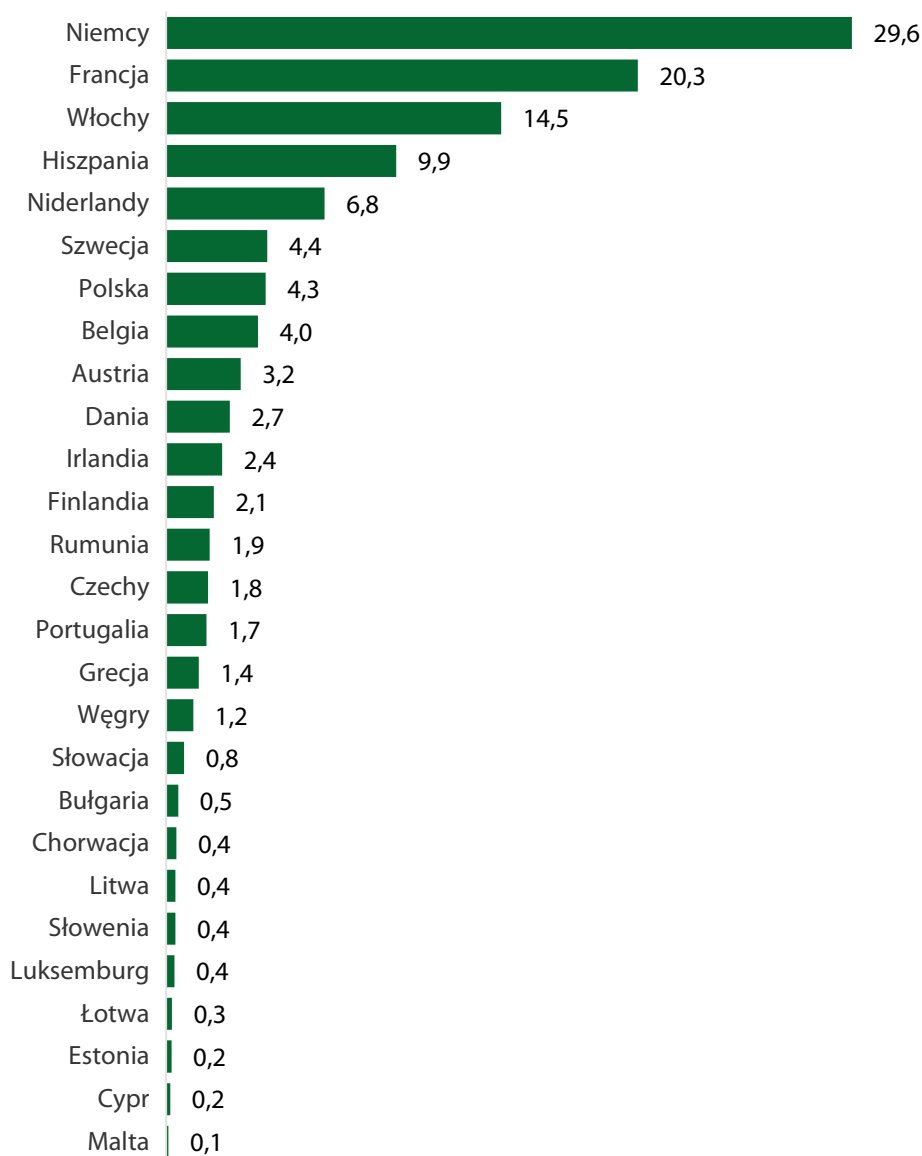
Niniejsze sprawozdanie zostało przyjęte przez Izbę V, której przewodniczy Jan Gregor, członek Trybunału Obrachunkowego, na posiedzeniu w Luksemburgu w dniu 26 października 2022 r.

W imieniu Trybunału Obrachunkowego

Tony Murphy
Prezes

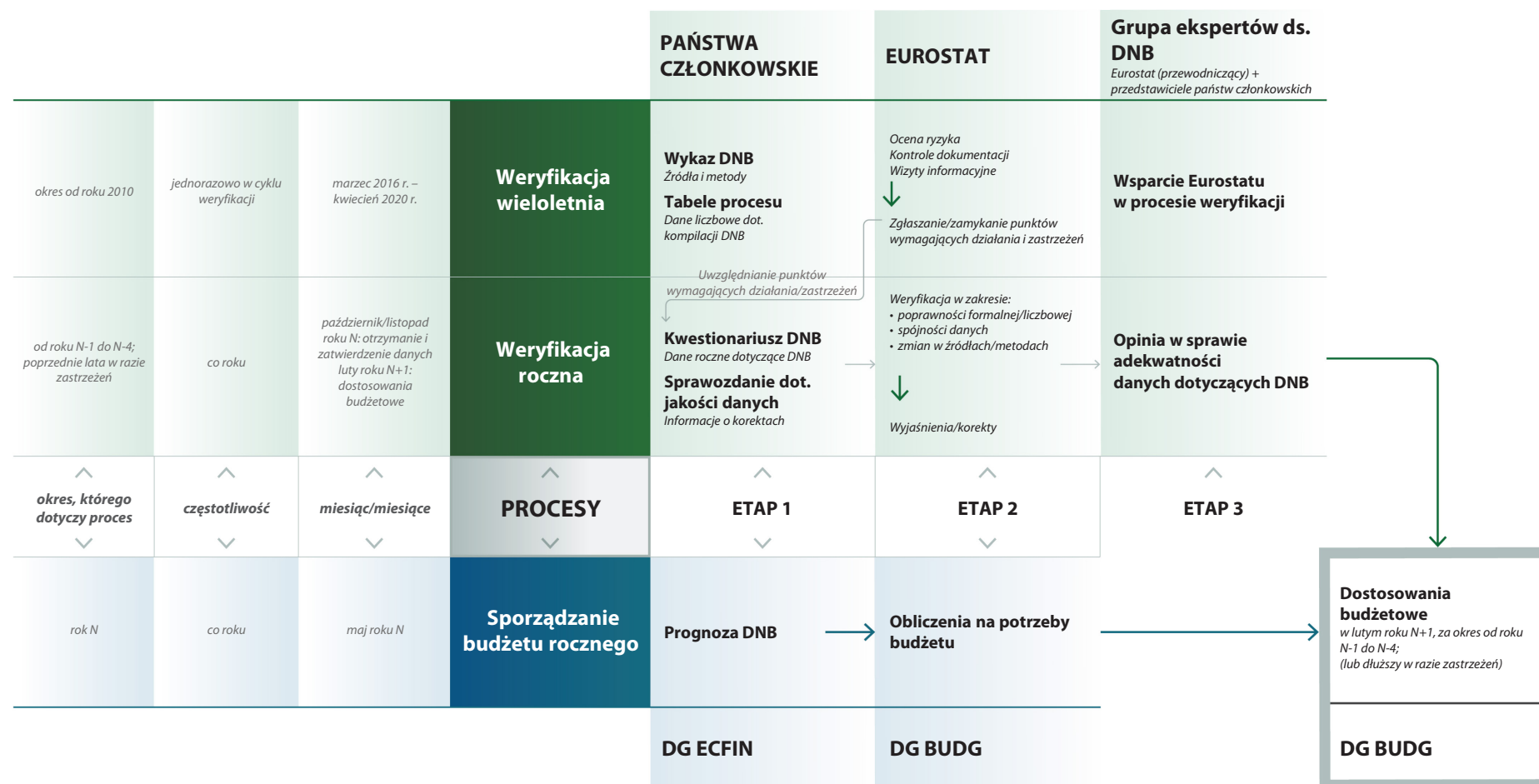
Załączniki

Załącznik I – Wkłady państw członkowskich do budżetu UE na 2021 r. oparte na DNB (w mld euro)



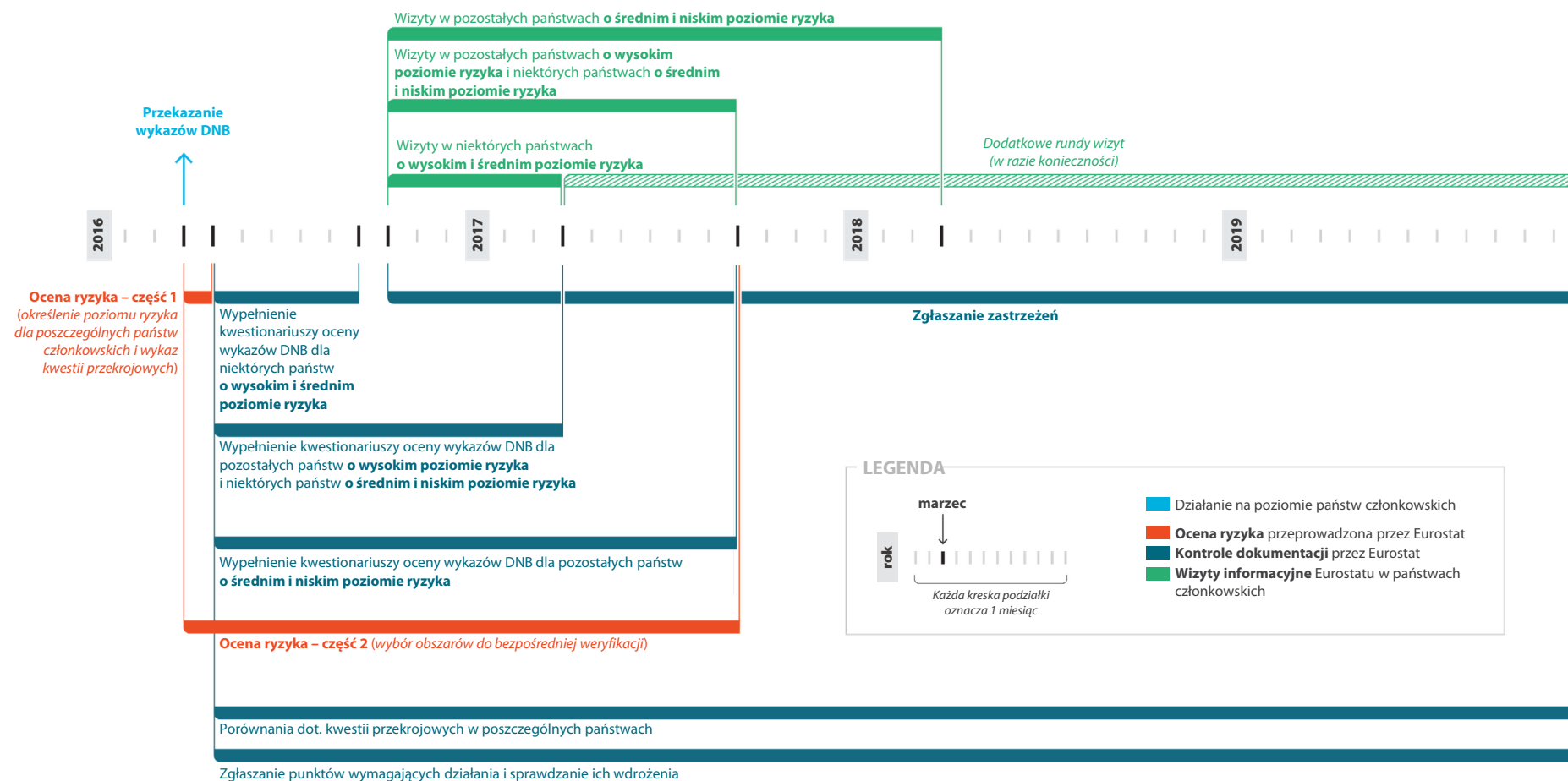
Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego UE za rok budżetowy 2021, tabela 3 w załączniku A: Dochody.

Załącznik II – Kluczowe elementy obliczeń zasobów własnych opartych na DNB



Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie wewnętrznych dokumentów Eurostatu opisujących jego podejście do weryfikacji, [rozporządzenia \(UE\) 2019/516](#) i [rozporządzenia \(UE, Euratom\) nr 609/2014](#).

Załącznik III – Orientacyjny harmonogram cyklu weryfikacji przeprowadzanych przez Eurostat w latach 2016–2019



Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie dokumentów Eurostatu opisujących jego podejście do weryfikacji.

Załącznik IV – Wykaz kwestii przekrojowych o wysokim poziomie ryzyka

Nr ref.:	Kwestia przekrojowa	Opis (cel weryfikacji przeprowadzanej przez Eurostat)
Kwestie przekrojowe o wysokim poziomie ryzyka		
A	Kompletność	
A1	Brakujące dane i błędy w sprawozdawczości	Analiza podejścia państw członkowskich w odniesieniu do istotnych niedociągnięć w zakresie ujmowania niezgłoszonych lub nieprawidłowo zgłoszonych transakcji. Niedociągnięcia obejmują następujące sytuacje: producent nie dopełnił obowiązku zgłoszenia (producent z szarej strefy); producent nie podlega obowiązkowi zgłoszenia; zarejestrowana osoba prawna nieuwzględniona w statystykach; zarejestrowany przedsiębiorca nieuwzględniony w statystykach; producent dokonał błędnego zgłoszenia.
A2	Nieprawidłowe ujęcie w statystykach	Sprawdzenie, czy państwa członkowskie wykorzystują źródła i metody opisane w wykazach DNB, i zidentyfikowanie potencjalnych problemów wymagających dalszego rozważenia w odniesieniu do danych, które są niekompletne, nie zostały zgromadzone lub nie dają się bezpośrednio zaobserwować, oraz danych, które są nieprawidłowo przetwarzane lub zestawiane przez statystyków.
A3	Oszustwa związane z VAT	Sprawdzenie, czy korekta z tytułu oszustw związanych z VAT została prawidłowo ujęta w PKB/DNB, porównanie i ocena praktyk państw członkowskich, w szczególności w odniesieniu do stosowania proponowanej metody lub alternatywnego podejścia na podstawie decyzji 98/527/WE i zaleceń Komitetu DNB dotyczących oszustw związanych z VAT. Obejmuje identyfikację/porównanie obszarów problematycznych przy szacowaniu teoretycznych i rzeczywistych wpływów z VAT, spójność zakresu i kwot podatków ujmowanych przy szacowaniu różnych zmiennych w ramach podejść od strony produkcji i od strony rozdysponowania oraz kwestię niepobraných podatków (analiza nie obejmuje oszustw typu „znikający podmiot gospodarczy”).
A4	Wykorzystanie informacji z kontroli podatkowych	Identyfikacja/porównanie obszarów problematycznych podczas wykorzystywania danych z kontroli podatkowych do celów zwiększenia kompletności; wskazanie przypadków, w których państwa członkowskie nie zbadały danych z kontroli podatkowych zgodnie z wymogami decyzji Komisji 94/168/WE, oraz przypadków, w których w uzupełnieniu do obecnie stosowanych sposobów wykorzystania informacji z kontroli podatkowych należy dodatkowo zbadać inne sposoby wykorzystania tych informacji.
A5	Nielegalna działalność gospodarcza	Zbadanie, czy państwa członkowskie uwzględniają w rachunkach narodowych szacunki dotyczące określonych rodzajów nielegalnej działalności gospodarczej (głównie prostytucja, produkcja narkotyków i handel narkotykami oraz przemyt) zgodnie z zaleceniami Komitetu DNB.
B	Bilansowanie PKB	Ocena poprawności rozwiązań w zakresie bilansowania stosowanych przez państwa członkowskie.

Nr ref.:	Kwestia przekrojowa	Opis (cel weryfikacji przeprowadzanej przez Eurostat)
Kwestie przekrojowe o wysokim poziomie ryzyka		
C	Usługi mieszkaniowe	Zapewnienie, aby szacunki dotyczące usług mieszkaniowych (czynsze rynkowe i kalkulacyjne za wynajem lokali mieszkalnych) uwzględniane w rachunkach narodowych państw członkowskich były porównywalne między sobą, wiarygodne i kompletne. Szacunki sprawdzają się pod kątem zgodności z zasadami określonymi w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1722/2005 w sprawie usług mieszkaniowych oraz w zaleceniach Komitetu DNB dotyczących mieszkań spółdzielczych.
D	Usługi finansowe, w tym usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM)	Sprawdzenie źródeł i metod, a także zgodności z ESA 2010 w odniesieniu do ujmowania produkcji globalnej, jej alokacji i zużycia pośredniego (sekcja K „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa” klasyfikacji NACE Rev. 2).
E	Kontrola krzyżowa źródeł danych statystycznych i administracyjnych	Określenie stopnia, w jakim państwa członkowskie wykorzystują źródła administracyjne do szacowania lub kontroli krzyżowej danych dotyczących PKB/DNB, a także zalet i wad przy wykorzystywaniu danych z ankiet lub danych administracyjnych.
F	Globalizacja produkcji, bilans płatniczy	
F1	Eksport i import towarów i usług	Sprawdzenie, czy pomiar transakcji dotyczących eksportu i importu towarów i usług jest zgodny ze źródłami i metodami określonymi w ramach ESA 2010 i opisanymi w wykazach DNB.
F2	Przepływy transgraniczne dochodów z pracy	Sprawdzenie pomiaru kosztów związanych z zatrudnieniem w państwach członkowskich, otrzymanych z zagranicy lub wypłaconych zagranicą.
F3	Przepływy transgraniczne dochodów z tytułu własności	Sprawdzenie, czy państwa członkowskie przestrzegają wymogów ESA 2010 w tej kwestii. W trakcie poprzedniego cyklu weryfikacji stwierdzono pewne niedociągnięcia w zakresie dostępności źródeł danych, rozbieżności między różnymi dziedzinami statystycznymi (bilans płatniczy i rachunki narodowe) oraz przypadki niezgodności z ESA 95.
F4	Podatki do UE i dotacje od UE	Weryfikacja podatków związanych z produkcją i importem, które państwa członkowskie pobierają w imieniu instytucji UE jako tradycyjne zasoby własne budżetu UE, oraz dotacji przyznawanych bezpośrednio przez UE jednostkom produkcyjnym będącym rezydentami.
F5	Spółki specjalnego przeznaczenia (SSP)	Zapewnienie prawidłowego i porównywalnego ujmowania SSP w rachunkach narodowych. W stosownych przypadkach sprawdzenie i potwierdzenie ustaleń z poprzedniego cyklu weryfikacji.
F6	Globalizacja produkcji i przenoszenie przedsiębiorstw wielonarodowych	W związku ze znaczną korektą w górę PKB i DNB Irlandii w lipcu 2016 r. należy sprawdzić, czy podobne podmioty wielonarodowe działają również w innych państwach członkowskich, oraz zbadać, w jaki sposób ujmuje się je w szacunkach PKB/DNB. Może to doprowadzić do redystrybucji wartości dodanej brutto i DNB między poszczególne państwa członkowskie.
F7	Banknoty euro w państwach	Ocena tego, czy możliwe jest uzyskanie danych administracyjnych dotyczących zapłaconych lub otrzymanych odsetek związanych z pozycjami

Nr ref.:	Kwestia przekrojowa	Opis (cel weryfikacji przeprowadzanej przez Eurostat)
Kwestie przekrojowe o wysokim poziomie ryzyka		
	członkowskich strefy euro	aktywów „technicznych” lub zobowiązań w ramach Eurosystemu w celu sprawdzenia ich krzyżowo z wartościami przesłanymi przez państwa członkowskie.
G	Zmiany między ESA 95 a ESA 2010	
G1	Badania i rozwój (pozycja dotycząca przejścia 1)	Analiza sposobu ujmowania badań i rozwoju w rachunkach narodowych zgodnie z ESA 2010 oraz obliczenie odnośnej pozycji dotyczącej przejścia z ESA 95 na ESA 2010.
G2	Systemy uzbrojenia (pozycja dotycząca przejścia 4)	Analiza prawidłowego rejestrowania systemów uzbrojenia, w tym oszacowanie odpowiedniej pozycji dotyczącej przejścia z ESA 95 na ESA 2010.

Załącznik V – Zastrzeżenia przekrojowe

Nazwa zastrzeżenia	Powiązana kwestia przekrojowa	Krótki opis	Rok rozpoczęcia obowiązywania	Termin
Globalizacja	Spółki specjalnego przeznaczenia (F5) Produkcja w skali globalnej i przenoszenie przedsiębiorstw wielonarodowych (F6)	Państwa członkowskie są proszone o dokładniejsze przeanalizowanie sposobu, w jaki rejestrują kwestie związane z globalizacją w swoich rachunkach narodowych zgodnie z ESA 2010. Ta dodatkowa analiza powinna w szczególności koncentrować się na następujących aspektach działalności przedsiębiorstw wielonarodowych: – kwestie pominiętych jednostek lub jednostek liczonych podwójnie, ujmowanie działalności oddziałów i spółek specjalnego przeznaczenia; – stosowanie zasady własności ekonomicznej przy rejestrowaniu produkcji towarów i usług; – rejestrowanie i wycena transakcji wewnątrz grupy; – stosowanie zasady własności ekonomicznej w odniesieniu do aktywów własności intelektualnej; – przepływy transgraniczne dochodów z tytułu własności.	2018	IX 22
Marże na aktywach finansowych przeznaczonych do obrotu	Usługi finansowe (D)	Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby produkcja globalna usług finansowych związanych z nabywaniem i zbywaniem aktywów i pasywów finansowych na rynkach finansowych była uwzględniana w rachunkach narodowych oraz by była wyceniana zgodnie z ESA 2010, tj. jako marża między ceną zakupu i ceną sprzedaży. Ponadto państwa członkowskie powinny zapewnić odpowiednie rozdzielenie produkcji globalnej tych usług na rozchody. W tym celu państwa członkowskie powinny opracować lub zmodyfikować (w stosownych przypadkach) swoje metody szacowania tych przepływów zgodnie z przyszłymi wytycznymi Grupy Roboczej ds. Statystyki Zewnętrznej. Dotyczy to również tych państw członkowskich, które wprowadziły korekty do swoich rachunków narodowych w trakcie cyklu weryfikacji DNB 2016–2019, aby zaradzić kwestii związanej z marżami na aktywach finansowych i zobowiązaniach finansowych przeznaczonych do obrotu.	2010	IX 22
Oszustwa związane z VAT typu „znikający podmiot gospodarczy”	Eksport i import towarów i usług (F1)	Oszustwo typu „znikający podmiot gospodarczy” oznacza oszustwo związane z VAT, w przypadku którego podmiot gospodarczy pobiera podatek VAT od klienta, a następnie „znika”, nie odprowadzając należnego podatku VAT do organu podatkowego. Z przeprowadzonego <i>ad hoc</i> porównania sposobu ujmowania oszustw związanych z VAT typu „znikający podmiot gospodarczy” przy kompilacji rachunków narodowych wynika, że poszczególne państwa członkowskie stosują w tym celu obecnie różne podejścia statystyczne. Z tego też względu konieczne są dalsze prace w tym zakresie, tak by zwiększyć porównywalność DNB państw członkowskich.	2010	IX 21

Nazwa zastrzeżenia	Powiązana kwestia przekrojowa	Krótki opis	Rok rozpoczęcia obowiązywania	Termin
		Państwa członkowskie powinny w dalszym ciągu badać występowanie oszustw związanych z VAT typu „znikający podmiot gospodarczy” (w szczególności przypadków „oszukańczego nabycia” i oszustw karuzelowych) oraz, w razie potrzeby, dokonywać odnośnych korekt statystycznych w danych ujętych w rachunkach narodowych za okres od 2010 roku.		
Reinwestowane zyski z zagranicznych inwestycji bezpośrednich	Przepływy transgraniczne dochodów z tytułu własności (F3)	Państwa członkowskie powinny dokonać przeglądu źródeł i metod stosowanych przy kompilacji reinwestowanych zysków z zagranicznych inwestycji bezpośrednich i w stosownych przypadkach dostosować szacunki do ESA 2010. Zgodnie z definicją w ESA 2010 (pkt 4.64) reinwestowane zyski z zagranicznych inwestycji bezpośrednich to nadwyżka operacyjna netto przedsiębiorstw bezpośredniego inwestowania plus dochody z tytułu własności i transfery bieżące do otrzymania minus dochody z tytułu własności, transfery bieżące do zapłacenia i podatki bieżące od dochodów.	2010	IX 21
Rejestrowanie diet dziennych	Kompletność (A)	W trakcie weryfikacji wykazów DNB państw członkowskich stwierdzono występowanie różnic w sposobie rejestrowania diet dziennych otrzymywanych przez pracowników odbywających podróże służbowe. Większość państw członkowskich rejestruje je jako zużycie pośrednie, podczas gdy niektóre państwa członkowskie przypisują je w całości lub części na poczet wynagrodzeń. Rozbieżne interpretacje przyjmowane przez poszczególne państwa członkowskie wymagają dalszego omówienia. Przedmiotem dyskusji jest obecnie również kwestia rejestrowania diet dziennych w statystyce finansów sektora instytucji rządowych i samorządowych. W opinii Eurostatu kwestię tę należy pozostawić nierozstrzygniętą do czasu, aż dostępne będą ostateczne wytyczne dotyczące odpowiedniego rejestrowania tych danych. W zależności od treści tych wytycznych możliwe, że niektóre państwa członkowskie będą musiały wprowadzić zmiany w sposobie rejestrowania lub wykazać, że w ich kraju kwestia ta jest nieistotna.	2010	IX 22

Wykaz akronimów

DG BUDG – Dyrekcja Generalna ds. Budżetu Komisji Europejskiej

DNB – dochód narodowy brutto

ESA – Europejski System Rachunków

Eurostat – Urząd Statystyczny Unii Europejskiej

PKB – produkt krajowy brutto

VAT – podatek od wartości dodanej

Glosariusz

Cykl weryfikacji DNB – weryfikacja źródeł i metod statystycznych wykorzystywanych do obliczania DNB w danym okresie czasu.

Dochód narodowy brutto – podstawowa miara bogactwa kraju oparta na dochodzie uzyskanym w kraju i za granicą.

Grupa ekspertów ds. DNB – organ składający się z przedstawicieli państw członkowskich, któremu przewodniczy przedstawiciel Komisji. W 2019 r. grupa przejęła niektóre obowiązki Komitetu DNB.

Komitet DNB – istniejący do 2019 r. organ składający się z przedstawicieli państw członkowskich oraz przewodniczącego będącego przedstawicielem Komisji. Organ ten wspierał Komisję w jej pracach dotyczących weryfikacji DNB oraz w wykonywaniu jej uprawnień wykonawczych.

Kwestia przekrojowa – aspekt rachunków narodowych, który Eurostat uważa za problematyczny we wszystkich państwach członkowskich.

Kwestionariusz DNB – sporządzany co roku kwestionariusz przesyłany Eurostatowi wraz z danymi dotyczącymi DNB państw członkowskich za poprzedni rok oraz wszelkimi zmianami danych z lat wcześniejszych.

Kwestionariusz oceny wykazów DNB – lista kontrolna stosowana przez Eurostat do celów zapewnienia spójności informacji, jakie dyrekcja ta wykorzystuje do oceny wiarygodności, porównywalności i kompletności szacunków PKB i DNB państw członkowskich.

Porównanie między państwami – szczegółowa analiza porównawcza rozwiązań przyjętych przez państwa członkowskie w celu rozwiązania problemu występującego we wszystkich państwach członkowskich.

Produkt krajowy brutto – podstawowa miara bogactwa kraju: pieniężna wartość wszystkich dóbr i usług wytworzonych w danym kraju w określonym czasie (zwykle w okresie jednego roku).

Próg istotności – wartość graniczna stosowana przez Eurostat do ustalania istotności kwestii dotyczących zgodności lub jakości, które zostały wykryte w trakcie weryfikacji DNB.

Rachunki narodowe – zestaw danych statystycznych zawierających informacje na temat gospodarki danego kraju.

Rewizja główna (tzw. benchmarkingowa) – zmiany wprowadzane w rachunkach narodowych, aby uwzględnić nowe źródła danych i istotne zmiany w metodach statystycznych.

Tabela procesu dotycząca DNB – sposób przedstawienia informacji liczbowych na każdym etapie procesu kompilacji DNB, od źródeł statystycznych do ostatecznych rachunków narodowych.

Wykaz DNB – wykaz procedur, danych statystycznych i innych elementów stosowanych do obliczania DNB.

Zastrzeżenie dotyczące DNB – punkt, w odniesieniu do którego Komisja powiadomiła państwo członkowskie, że konieczne są zmiany stosowanych przez nie metod kompilacji danych liczbowych dotyczących DNB. Zastrzeżenia różnią się od punktów wymagających działania tym, że odnośne dane dotyczące DNB mogą zostać skorygowane nawet po upływie określonego przepisami terminu czterech lat.

Zastrzeżenie przekrojowe – zastrzeżenie dotyczące DNB, które tyczy się zagadnienia przekrojowego i wymaga przeprowadzenia analizy porównawczej rozwiązań przyjętych przez poszczególne państwa członkowskie.

Odpowiedzi Komisji

<https://www.eca.europa.eu/pl/Pages/DocItem.aspx?did=62634>

Kalendarium

<https://www.eca.europa.eu/pl/Pages/DocItem.aspx?did=62634>

Zespół kontrolny

Sprawozdania specjalne Trybunału przedstawiają wyniki kontroli dotyczących obszarów polityki i programów unijnych bądź kwestii związanych z zarządzaniem w wybranych obszarach budżetowych. Trybunał wybiera i opracowuje zadania kontrolne tak, aby osiągnąć jak największe oddziaływanie, biorąc przy tym pod uwagę kryteria takie jak zagrożenia dla wykonania zadań lub zgodności, poziom dochodów lub wydatków w danym obszarze, nadchodzące zmiany oraz interes polityczny i społeczny.

Omawiana w niniejszym dokumencie kontrola wykonania zadań została przeprowadzona przez Izbę V, zajmującą się obszarami finansowania Unii i administracji, której przewodniczy członek Trybunału Jan Gregor. Kontrolą kierował członek Trybunału Marek Opióła, a w działania kontrolne zaangażowani byli: Kinga Wiśniewska-Danek, szefowa gabinetu; Bernard Witkoś, attaché; Alberto Gasperoni, kierownik; Diana Voinea, koordynatorka zadania, oraz kontrolerzy: Mircea-Cristian Martinescu i Anthony Balbi. Wsparcie przy opracowywaniu materiałów graficznych zapewnili Alexandra Mazilu i Jesús Nieto Muñoz.



Od lewej: Alberto Gasperoni, Kinga Wiśniewska-Danek, Marek Opióła, Diana Voinea, Bernard Witkoś, Anthony Balbi.

PRAWA AUTORSKIE

© Unia Europejska, 2022.

Polityka Europejskiego Trybunału Obrachunkowego w zakresie ponownego wykorzystywania dokumentów została określona w [decyzji Trybunału nr 6/2019](#) w sprawie polityki otwartych danych oraz ponownego wykorzystywania dokumentów.

O ile nie wskazano inaczej (np. nie zamieszczono szczegółowych adnotacji o prawach autorskich), treści Europejskiego Trybunału Obrachunkowego będące własnością UE objęte są licencją [Creative Commons Uznanie autorstwa 4.0 Międzynarodowe \(CC BY 4.0\)](#). Oznacza to, że co do zasady ponowne wykorzystanie jest dozwolone, pod warunkiem że dokumenty zostaną odpowiednio oznaczone i zostaną wskazane dokonane w nich zmiany. W przypadku ponownego wykorzystania treści Trybunału niedozwolone jest zmienianie ich oryginalnego znaczenia albo przesłania. Trybunał nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek konsekwencje ponownego ich wykorzystania.

Jeżeli konkretna treść wskazuje na możliwą do zidentyfikowania osobę fizyczną – tak jak w przypadku zdjęć, na których widoczni są pracownicy Trybunału – lub zawiera prace stron trzecich, wymagane jest uzyskanie dodatkowego zezwolenia.

W takim przypadku uzyskane dodatkowe zezwolenie na ponowne wykorzystanie określonej treści unieważnia i zastępuje wspomniane wcześniej zezwolenie ogólne. Powinny być w nim wyraźnie wskazane wszelkie ograniczenia dotyczące wykorzystania treści.

W celu wykorzystania lub powielenia treści niebędącej własnością UE konieczne może być wystąpienie o zgodę bezpośrednio do właścicieli praw autorskich.

Ikony wykorzystane w ramce 5 pobrano z serwisu [Flaticon.com](#). © [Freepik Company S.L.](#)
Wszelkie prawa zastrzeżone.

Oprogramowanie lub dokumenty objęte prawem własności przemysłowej, takie jak patenty, znaki towarowe, wzory użytkowe, znaki graficzne i nazwy, nie są objęte polityką Europejskiego Trybunału Obrachunkowego w zakresie ponownego wykorzystywania.

Na stronach internetowych instytucji Unii Europejskiej dostępnych w domenie europa.eu zamieszczane są odsyłacze do stron zewnętrznych. Trybunał nie ma kontroli nad ich zawartością i w związku z tym zachęca użytkowników, aby we własnym zakresie zapoznali się z polityką ochrony prywatności i polityką w zakresie praw autorskich obowiązującymi na tych stronach.

Wykorzystywanie znaku graficznego Europejskiego Trybunału Obrachunkowego

Znak graficzny Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nie może być wykorzystywany bez uprzedniej zgody Trybunału.

PDF	ISBN 978-92-847-9006-7	ISSN 1977-5768	doi:10.2865/34382	QJ-AB-22-024-PL-N
HTML	ISBN 978-92-847-9009-8	ISSN 1977-5768	doi:10.2865/630690	QJ-AB-22-024-PL-Q

Zasoby własne oparte na dochodzie narodowym brutto (DNB) są głównym źródłem finansowania budżetu UE. Aby zagwarantować, że państwa członkowskie wpłacają wkłady krajowe do budżetu we właściwej wysokości, Komisja sprawdza jakość danych dotyczących DNB poszczególnych krajów w wieloletnich cyklach weryfikacji.

W ramach niniejszej kontroli Trybunał zbadał ostatni zakończony cykl weryfikacji DNB, który odbył się w latach 2016–2019, i ocenił, czy Komisja zarządzała tym cyklem w sposób skuteczny i efektywny. Trybunał stwierdził, że ogólnie rzecz biorąc, Komisja wykazała się skutecznością, jeśli chodzi o wykrycie kwestii o wysokim poziomie ryzyka, ale nie podjęła stosownych działań we wszystkich tych kwestiach w odpowiednim czasie.

Zalecenia sformułowane przez kontrolerów pod adresem Komisji dotyczą w szczególności bardziej priorytetowego traktowania prac dotyczących kwestii o wysokim poziomie ryzyka oraz dalszej poprawy efektywności cyklu weryfikacji.

Sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego przedstawiono na mocy art. 287 ust. 4 akapit drugi TFUE.



EUROPEJSKI
TRYBUNAŁ
OBRACHUNKOWY



Urząd Publikacji
Unii Europejskiej

EUROPEJSKI TRYBUNAŁ OBRACHUNKOWY
12 rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUKSEMBURG

Tel.: +352 4398-1

Formularz kontaktowy: eca.europa.eu/pl/Pages/ContactForm.aspx

Strona internetowa: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors